

This project is financed by
the European Union

IPA 2007 – 2009
Local Partnerships for Employment – Phase 3
EuropeAid/127435/D/SER/HR

Croatian Employment Service

Strategija za razvoj ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije

**Lokalna partnerstva za zapošljavanje – Faza 3
Program Europske unije za Hrvatsku
IPA Komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala
EuropeAid/127435/D/SER/HR
Trajanje projekta: 23.studenog 2009. – 22.srpnja 2011.**

Gesellschaft für
Versicherungswissenschaft
und -gestaltung e.V.

Bundesagentur für Arbeit

Finnish Consulting Group
International

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Gesellschaft für Versicherungswissenschaft und -gestaltung e.V. (GVG) i lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko-moslavačke županije i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije.

Sadržaj

UVODNA RIJEČ PROČELNICE HRVATSKOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE, PODRUČNE SLUŽBE SISAK, PREDJEDNICE LOKALNOG PARTNERSTVA ZA ZAPOŠLJAVANJE SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE	4
PROVEDBA STARTEGIJE ZA RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA SISAČKO – MOSLAVAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2005. – 2010.	5
OSNOVNA ANALIZA	5
SWOT analiza	15
VIZIJA, PRIORITETI I MJERE	17
VIZIJA	17
MJERE	18
PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	31
PROVEDBA, INSTITUCIONALNI OKVIR	32
Prilog 1 – Statut LPZ Sisačko-moslavačke županije.....	34

**UVODNA RIJEČ PROČELNICE HRVATSKOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE, PODRUČNE SLUŽBE SISAK,
PREDJEDNICE LOKALNOG PARTNERSTVA ZA ZAPOŠLJAVANJE SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE**

Strategija razvoja ljudskih potencija za Sisačko-moslavačku županiju 2010.-2013. godine nastavak je i komplement Županijske razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije (2007.-2013.), vezana je na europsku praksu i tradiciju, a vodeći računa o specifičnostima naše županije. Ulaskom u Europsku uniju nastaje nova situacija u kojoj će se programi vezani za razvoj ljudskih potencijala financirati najvećim djelom kroz EU fondove. Sisačko-moslavačka županija ima mnoge potencijale, a ljudski svakako je jedan od najznačajnijih. Stoga je bilo nužno napraviti novi okvir za pristup razvoju ljudskih potencijala na osnovu revizije postojeće strategije i partnerstava.

Vizija Strategije je educirana i prilagodljiva radna snaga, spremna na izazove fleksibilnog tržišta rada, važan je faktor u održivom i konkurentnom gospodarskom razvoju Sisačko-moslavačke županije. Osnovni ciljevi su podizanje svijesti o potrebi ulaganja poslodavaca i pojedinaca u obrazovanje i razvoj kompetencija, poboljšanje komunikacije i suradnje gospodarstva i obrazovnog sustava u cilju bolje usklađenosti zadovoljenja potreba na tržištu rada i jačanje konkurentnosti, stvaranje uvjeta za zapošljavanje i socijalnu inkluziju marginaliziranih skupina i na kraju ono što čini ovu strategiju održivom a to je partnerstvo.

Živimo u turbulentnom (ponekad neizvjesnom) okruženju u kojem su promjene brze i radikalne. Sve to zahtjeva dobro promišljen i pravovremeni pristup izazovima koji se nalaze pred nama. Cijeli je niz strateških dokumenata koji su odredili sadržaj opseg i doseg naše strategije kao što su Strateški okvir za razvoj, Zajednički memorandum o prioritetima politike zapošljavanja RH, Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju, Strategija razvoja strukovnog obrazovanja u RH, IPA Operativni program za razvoj ljudskih potencijala, Nacionalni strateški referentni okvir, ESF Operativni program za razvoj ljudskih potencijala i Županijska razvojna strategija Sisačko-moslavačke županije.

Osnovni razlozi za izradu strategije su razvoj ljudskih potencijala i zapošljavanje te ostvarivanje prioriteta vezanih za izgradnju ljudskih potencijala i usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada. Nadalje, u okviru ove Strategije identificirane su projektne ideje koje daju smjernice za prijavitelje na natječaje koji su kompatibilni s prioritetima ESF. Formirani je Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Strategija je nastala u okviru projekta IPA 2007 – 2009 Lokalna partnerstva za zapošljavanje – faza III. Pri izradi Strategije značajna je bila pomoć konzultanata koji su vodili i usmjeravali provođenje navedenog projekta. Tijekom projekta izvršena je obnavljanje partnerstava iz projekta LPZ- faza I, potpisana je partnerski ugovor između svih bitnih dionika na tržištu rada koji je formalizirao i legalizirao postoje partnerstva u našoj županiji. Sudjelovali su predstavnici poslodavaca, strukovnog obrazovanja, gospodarska i obrtnička komora, sindikati, regionalna razvojna agencija, regionalna i lokalna uprava i naposljetku područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Formirana su sva potreba tijela za normalan rad i funkcioniranje partnerstva, skupština, upravni odbor, tajništvo i tematske skupine.

Ovom strategijom dobivam jasan instrument za ostvarivanje ciljeva, prioriteta i mjera iz Vizije na dobrobit svih stanovnika naše županije.

Marica Đureković

PROVEDBA STARTEGIJE ZA RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA SISAČKO – MOSLAVAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2005. – 2010.

Strategija razvoja ljudskih potencijala i zapošljavanja u Sisačko-moslavačkoj županiji za razdoblje od 2005. – 2010. godine napravljena je u okviru projekta CARDS 2002. Lokalna partnerstva za zapošljavanje – faza 1. U okviru projekta nije bila predviđena verifikacija i usvajanje na Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije.

Strategija je pripremljena prema standardnoj metodologiji izrade ovih dokumenata, a cijeli proces su vodili, usmjeravali i nadzirali stručnjaci za razvoj ljudskih potencija iz EU. Ona logički slijedi i nadopunjuje izrađeni i poboljšani županijski Regionalni operativni program (ROP). U međuvremenu doneseni su novi strateški dokumenti, ali strategija se nije dalje mijenjala s nastalim promjenama.

Strategija kao dogovoreni programski dokument i u skladu s njenim prioritetima potakla je financiranje projekata i mjera iz nacionalnih i međunarodnih fondova dostupnih u razdoblju 2005. –2010. U razdoblju od 2005.-2010. djelovalo je Regionalno vijeće tržišta rada (RVTR) koje je u određenim projektima imalo značajnu ulogu. Prije svega treba istaknuti projekt „Partnerstvom do novih znanja i vještina“ u okviru Phare programa koji je imao za cilj Unaprijediti razinu znanja i vještina dugotrajno nezaposlenih osoba, pridonijeti povećanju njihove zapošljivosti i smanjenju socijalne isključenosti . U okviru projekta održano je 6 sjednica RVTR i napravljen i usvojen strateški dokument "Akcijski plan zapošljavanja za područja posebne državne skrbi SMŽ 2009-2011“.

Ostali projekti koji se tiču razvoja ljudskih potencija obavezno su se referirali na Strategiju razvoja ljudskih potencijala i zapošljavanja u Sisačko-moslavačkoj županiji za razdoblje od 2005. – 2010. godine kao što su Partnerstvom i znanjem do zapošljavanja, Partnerstvom do novih znanja i vještina, Razvojem vještina do svijeta rada koji su uspješno provedeni ili se provode. Dio projekata koji nije prihvaćen također se temeljio na strategiji.

Sve to upućuje da se strategija koristila i da je bila važan vodič u pripremi i provedbi projekata vezanih za razvoj ljudskih potencijala.

OSNOVNA ANALIZA

Broj stanovnika

Na području Sisačko-moslavačke županije živi 185. 387 stanovnika, odnosno oko 4, 18% ukupne hrvatske populacije. Gustoća naseljenosti je 41, 53 st./km² što je posebno manje od prosjeka Republike Hrvatske (78,4 st./km²). Na području Županije izražena je neravnomerna naseljenost koja se očituje u gustoj naseljenosti gradskih sredina Županije (Sisak, Petrinja, Kutina i Novska), dok su pojedina seoska naselja potpuno napuštena (seoske sredine Banovine i Posavine). Takav problem neravnomjerne naseljenosti uzrokuje i velike razlike u razvijenosti pojedinih dijelova Županije, što zasigurno utječe i na mogućnost zapošljavanja.

Ukupno demografsko kretanje SMŽ-e izrazito je negativno, pa je između dva popisa broj stanovnika manji za 25%. Glavni uzroci takvog depopulacijskog kretanja mogu se pripisati ratnim zbivanjima, ali i otprije izraženom procesu deruralizacije.

Dobna i spolna struktura

Dobna struktura stanovništva SMŽ-e ukazuje na dominaciju udjela radno sposobnog stanovništva u dobi od 15 do 65 godina starosti (65,48%), ali i problem starenja stanovništva. Udio stanovništva starog 65 godina i više je 18,11%, te prema tome SMŽ spada među četiri demografski najugroženije županije u Republici Hrvatskoj. Mladog stanovništva (0-14) godina je 2001. godine bilo svega 16,15%. Od ukupnog broja stanovnika 51, 92% su žene, a 48, 08% muškarci.

Radna snaga

Radna snaga koncentrirana je uglavnom u gradskim središtima Županije, budući da ona čini okosnicu njezinog razvoja. Najveći broj radnika zapošljavaju prerađivačka industrija (12 957 zaposlenih), obrtnici (7 597) trgovina na veliko i malo (4 108) te javna uprava (4 625). Struktura zaposlenih prema stručnoj spremi - najviše osoba sa završenom srednjom stručnom spremom i čini najveći udio radne snage, dok je najmanje osoba sa završenim visokokvalificiranim zvanjem. Postojeći instrumentarij HZZ ne omogućava praćenje sukladnosti radnog mjeseta i završenog obrazovanja.

Veliki dio zaposlenih putuje na radno mjesto izvan mjesta stanovanja. Prema statističkim podatcima koji su dostupni od DZS broj zaposlenih u Županiji koji svakodnevno putuju na posao izvan mjesta boravka iznosi 28.120 osoba, od toga 17.115 muškaraca i 11.005 žena. S obzirom na koncentriranost radnih mjeseta u većim gradovima, javni prijevoz između jedinica lokalne uprave nije dovoljno razvijen. Najveći broj osoba u dnevnoj migraciji putuje u Zagreb s kojim su dobre prometne veze.

Nezaposlenost

Spori gospodarski razvoj SMŽ-e uvjetuje visoku stopu nezaposlenosti. Tako stopa nezaposlenosti od 27,4% izrazito nadmašuje državni prosjek (15, 1%). Broj nezaposlenih osoba 2009. godine, prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, iznosio je 17.922 ili 17,7 više nego godinu ranije. Time SMŽ zauzima drugo mjesto po stopi nezaposlenosti, odmah iza Vukovarsko-srijemske županije. Jaz između ponude i potražnje na tržištu rada još se više produbljuje stalnim padom potražnje za radnicima. Potreba za radnicima u Sisačko-moslavačkoj županiji je u samo godinu dana, između 2008. i 2009. godine smanjena za 34,4% s tendencijom nastavljanja takvog kretanja., zbog pada broja obrta i stečajeva u većim trgovačkim društvima, čemu je uzrok ekonomska kriza, insolventnost, velika porezna davanja, skupa radna snaga. SMŽ poticajima i bespovratnim naknadama te vrlo povoljnim poduzetničkim kreditima želi zaustaviti ovaj trend.

Nezadovoljavajuća je struktura ukupno nezaposlenih prema kvalifikacijama. Dominiraju tri skupine i to sa završenom osnovnom školom, srednjom školom u trajanju od 3 godine i srednjom školom u trajanju od 4 godine koji čine ukupno 89,4 % nezaposlenih.

kvalifikacija	broj nezaposlenih	struktura %
- bez škole	1.737	9,7
- završena osnovna škola	5.834	32,6
- srednja škola do 3 godine	5.613	31,3
- srednja škola 4 godine	3.581	20,0
- gimnazija	431	2,4
- viša škola	444	2,5
- fakultet	282	1,6
Ukupno	17.922	100,0

Prema podacima iz HZZ PS Kutina, oko 50% osoba koje prođu neku vrstu osposobljavanja u okviru Mjera aktivne politike u zapošljavanju pronađu novo zaposlenje. Prijašnje godine su bile i bolje, a kada bi situacija u gospodarstvu bila bolja, i taj postotak bi bio veći.

POU Kutina je u 2009. godini ospособило 197 polaznika po sljedećim programima ospособљавanja:

	Zanimanje	Broj grupa	Broj polaznika
1.	<i>Vinogradar – podrumar</i>	4	47
2.	<i>Njegovateljica</i>	4	43
3.	<i>Zidar</i>	1	5
4.	<i>Tesar</i>	1	6
5.	<i>Pomoćni kuhar</i>	2	19
6.	<i>Pomoćni pekar</i>	1	4
7.	<i>Knjigovođa-računovođa</i>	1	8
8.	<i>Voćar</i>	4	61
9.	<i>Cvjećar-povrtlar</i>	1	4
	Ukupno:	19	197

Zbog prespore dinamike otvaranja novih radnih mesta, tržište rada u SMŽ-i još je prilično nefleksibilno. Zbog neposrednog smanjivanja mogućnosti novog zapošljavanja produženo je trajanje nezaposlenosti što izravno utječe na prosječnu dob evidentiranih nezaposlenih osoba. Zbog toga se stalno povećava udio starijih dobnih skupina u ukupnoj nezaposlenosti. Prema dobroj strukturi najviše je zastupljeno osoba između 50 i 54 godine starosti (2 318 osoba), osoba između 20 i 24 godina (2 225), osoba između 45 i 49 godina starosti (2 054), osoba između 25 i 29 godina starosti (2 049) i osoba između 55 i 59 godine starosti (2 022 osobe).

Svake godine se oko jedne trećine zaposli van područja SMŽ uglavnom ugostiteljska, građevinarska i ostala zanimanja.

Postoji trend stalnog smanjenja nezaposlenih u razdoblju do srpnja 2008. (u razdoblju siječanj 2005. – kolovoz 2008. godine broj nezaposlenih smanjio se za oko 25%), a nakon toga je zbog gospodarske krize rast ponovno negativan.

Broj registriranih nezaposlenih ne ovisi samo o zapošljavanju u SMŽ jer se nezaposlene osobe zapošljavanju i na drugim područjima RH, isto tako nezaposleni se brišu s evidencije i zbog drugih razloga osim zaposlenja.

Značajne strukturalne promjene nakon ratnih razaranja, i poratnih restrukturiranja i stečajeva u gospodarstvu, te postojeća gospodarska recesija dovele su do propasti mnogih velikih poduzeća, te stoga i obrtnika i malih poduzeća koji su im bili kooperanti.

Neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada

U 2010. godini HZZ je temeljem prethodne analize izradio Preporuke za obrazovnu upisnu politiku u cilju smanjenja neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada. U Preporukama su dani prijedlozi za smanjenje ili povećanje broja upisa u pojedina zanimanja (od srednjih škola do fakulteta) za područje SMŽ.

Bruto domaći proizvod

Bruto domaći proizvod SMŽ-e iznosio je 2007. godine 1.269 milijuna eura ili 7200 eura po stanovniku. U usporedbi s prosjekom RH, to upućuje na još uvijek slabu gospodarsku aktivnost i neiskorištenost svih gospodarskih potencijala Županije.

Poslovanje poduzeća

Prema podatcima Državnog zavoda za statistiku iz 2008., na području SMŽ-e registrirano je ukupno 6533 gospodarskih subjekata, od čega je aktivnih svega 2 740. Udio aktivnih gospodarskih subjekata sa sjedištem u SMŽ-i u odnosu na gospodarske subjekte na razini cijele Hrvatske je relativno mali i iznosi svega 2%. To upućuje na slabu gospodarsku aktivnost u Županiji.

Poduzetnička infrastruktura SMŽ-e relativno je slabo razvijena što je posljedica nedovoljnog ulaganja poduzetnika te njihove slabe umreženosti.

Od ukupnog broja aktivnih gospodarskih subjekata, najzastupljeniji su obrti i slobodna zanimača (2589 subjekata), te trgovačka društva zajedno s uslužnim djelatnostima (1 555 subjekata). Obrtništvo, trgovina i prerađivačka industrija stoga su tradicionalne djelatnosti koje čine osnovu gospodarske aktivnosti SMŽ-e.

Globalna gospodarska kriza negativno se odrazila i na poslovanje poduzetnika u Sisačko-moslavačkoj županiji, pa podatci iz 2009. godine pokazuju smanjenje ukupnog prihoda registriranih pravnih osoba za 8,8 mlrd kuna, odnosno 18,2% i smanjenje rashoda za 9,3 mlrd kuna ili 14% u odnosu na prethodnu poslovnu godinu. To ukazuje na to da su poduzetnici u SMŽ-i u prošloj godini poslovali ispod praga ekonomičnosti. U odnosu na ostale županije, poduzetnici iz SMŽ-e bili su najlošije pozicionirani i prema kriteriju rentabilnosti vlastitog kapitala, kao i rentabilnosti prometa i ukupne imovine.

Ukupna dobit ostvarena poduzetničkom aktivnosti smanjena je u 2009. godini na 229 milijuna kuna, odnosno manja je za 25,4% u odnosu na godinu ranije. Ipak, u SMŽ prevladavaju poduzetnici koji su poslovali s dobitkom. Tako je 2009. njih 950 ili 60% poslovalo s dobitkom, dok je gubitak ostvarilo 632 poduzetnika.

Glavni problemi s kojima se u poslovanju suočavaju poduzeća na području SMŽ-e su nelikvidnost i insolventnost. Iznos nepodmirenih obveza poduzeća posljednjih nekoliko godina ima uzlazno kretanje. Tako je krajem ožujka 2010. godine iznos nepodmirenih dugova registriranih pravnih osoba iznosio preko 361 milijun kuna ili 33% više nego u istom razdoblju prethodne godine. U strukturi duga, najveći iznos odnosi se na nepodmirene obveze s osnove sudskih i drugih rješenja (61%), zatim slijede obveze za poreze i prisilne naplate (35%), te nepodmirene obveze za doprinose (4%). Tako visoki iznosi nepodmirenih obveza utječu na daljnji pad gospodarske aktivnosti u Županiji, povećanje gubitaka u poslovanju, pad robne razmjene, porast rada na crno, rast nezaposlenosti, te smanjenje županijskih poreznih prihoda.

U 2009. godini dolazi do smanjenja vlastitih izvora financiranja u ukupnim finansijskim sredstvima poduzetnika SMŽ-e (36,3%), što upućuje na to da postoji naglašena ovisnost o tuđim, skupljim izvorima.

Vanjsko trgovinska razmjena

U prvom kvartalu 2010. SMŽ je u vanjskotrgovinskoj razmjeni sudjelovala s izvozom roba u vrijednosti 157 milijuna USD (116.624.568 EUR), što je pad od 6,4% u odnosu na isto razdoblje 2009. godine. U navedenom razdoblju uvezeno je roba u vrijednosti 139 milijuna USD (103.253.598 EUR) što predstavlja rast uvoza za 25,8% u odnosu na prvi kvartal 2009.

Najzastupljenija djelatnost u strukturi ostvarenog izvoza SMŽ-e je prerađivačka industrija koja ostvaruje 98% ukupnog županijskog izvoza. To je tradicionalna izvozna djelatnost SMŽ-e u kojoj preko 98% izvoza ostvaruje Petrokemija d.d. iz Kutine. U prvom kvartalu 2010. godine prerađivačka industrija sudjelovala je u ukupnom županijskom izvozu sa 57,7 milijuna USD (42.861.386 EUR), a slijedi proizvodnja računala, elektroničkih i optičkih komponenti sa 45,7 milijuna USD (33.947.406 EUR) koja je u navedenom razdoblju ostvarila rast izvoza za 16,3% što je uglavnom rezultat rada poduzeća SELK d.d. iz Kutine. Po zastupljenosti izvezenih roba slijedi proizvodnja osnovnih metala sa 17,6 milijuna USD (13.073.837 EUR), proizvodnja hrane i pića sa 13,7 milijuna USD (10.176.794 EUR) te proizvodnja drva i proizvoda od drva sa 10,7 milijuna USD (7.948.299 EUR).

Smanjenje uvoza za 8,3%, uz istovremeni rast izvoza od 1,5%, zabilježen je u prehrambenoj industriji, pa stoga ona ima najveću perspektivu rasta u okviru gospodarstva SMŽ-e. Najznačajnija poduzeća iz te djelatnosti su Vivera iz Gline, Sano iz Popovače i Gavrilović d.o.o. iz Petrinje. Prema pokazateljima za Sisačko-moslavačku županiju u razdoblju od prva četiri mjeseca 2010. godine u inozemstvo je izvezeno roba u vrijednosti od 157 milijuna USD (116.624.568 EUR) - indeks 93,6, a uvezeno u vrijednosti 139 milijuna USD (103.253.598 EUR) - indeks 125,8. Pokrivenost uvoza izvozom je 113%, a ukupna vanjskotrgovinska razmjena iznosi 296 milijuna USD (219.878.166 EUR).

Prerađivačka industrija je najzastupljenija djelatnost u strukturi izvoza gledajući prema područjima NKD-a dok se kretanje ostalih djelatnosti značajnije ne odražava na kretanje ukupnog izvoza. Sljedeća djelatnost sa značajnijim udjelom u izvozu je

proizvodnja osnovnih metala. Nakon njih slijede proizvodnja hrane i pića te proizvodnja drva i proizvoda od drva, dok je udio ostalih djelatnosti u ukupnom izvozu vrlo malen.

Djelatnost proizvodnja osnovnih metala zauzima treće mjesto u ukupnom izvozu Županije s ostvarenom nominalnom vrijednošću izvoza od oko 17,6 mln USD uz istovremeno značajno smanjenje indeksa izvoza (ind 53,1). Ovakvo smanjenje izvoza rezultat je smanjene proizvodnje u CMC-u Sisak uzrokovane zastojem u pogonu za proizvodnju bešavnih cijevi, dok je u svibnju počela proizvodnja čelika u novoj čeličani (vrijednost investicije preko 50 mln eura).

Stanje robne razmjene i pokazatelji zabilježeni u protekloj godini upućuju na potrebu poduzimanja dalnjih mjera u cilju povećanja proizvodne i izvozne aktivnosti SMŽ-e, jer je izvozna strategija najvažnija za poticanje gospodarskog rasta Županije.

Izravna inozemna i domaća ulaganja

Investicije u SMŽ-i u posljednjih pet godina imaju tendenciju stalnog rasta, a u tehničkoj strukturi investicija dominiraju ulaganja u opremu (55%) i ulaganja u građevinske radove (40%).

Porast investicija osobito je vidljiv u prerađivačkoj industriji, pa je u razdoblju 2002.-2008. udio prerađivačke industrije u ukupnim investicijama u Županiji porastao sa 30% na 40%. To je uglavnom posljedica velikih ulaganja u modernizaciju INA Rafinerije nafte u Sisku (više od 800 mln kn) te u čeličanu CMC Sisak d.o.o (50 mln eura). Značajna ulaganja ostvarena su i u novu Ijevaonicu u tvrtki Felis d.o.o. te u području poslovne zone u Popovači u novu tvornicu generičkih lijekova PharmaS. Premda vrijednost investicija u prerađivačku industriju iz godine u godinu raste, one se još značajno ne odražavaju na rast industrijske proizvodnje.

Obrtništvo

U posljednjih petnaest godina, zbog velikih strukturnih promjena u gospodarstvu, propala su neka velika poduzeća npr. Željezara Sisak koja je imala 14 000 zaposlenih, a sada zapošjava oko 1100 radnika, što je narušilo poslovanje obrtnika kao njihovih kooperanata.

Obrtništvo, unutar kojeg dominiraju trgovina i uslužne djelatnosti, proizvodni obrti i ugostiteljstvo, tradicionalna je gospodarska djelatnost na području Županije. Zbog velikih strukturalnih promjena u gospodarstvu i gospodarske recesije, od 2005. godine primjetan je trend zatvaranja obrta u SMŽ-i, te posljedičan pad broja zaposlenih. Tako je pad broja zaposlenih u obrtništvu 2009. godine iznosio -4, 4% u odnosu na godinu ranije. Iako se broj aktivnih obrtnika nije vidljivo mijenjao proteklih 9 godina, primjećen je porast zaposlenih u 2007. godini te nakon toga imamo trend opadanja zaposlenih u obrtu.

Struktura obrta se nije značajnije mijenjala proteklih godina. I dalje dominiraju trgovina i obrtničke uslužne djelatnosti (najviše građevinarstvo) na koje otpada oko 57% svih obrta. Slijede proizvodni obrti sa 14%, te ugostiteljstvo i turizam sa 12,5%. U 2009. godini nastavlja se kretanje da se sve više obrta bavi različitim djelatnostima što znači da su obrtnici prisiljeni "svaštariti" kako bi lakše opstali.

Znanja za samostalno vođenje obrta sastavni su dio polaganja majstorskog ispita i ispita o stručnoj sposobljenosti, što je za otvaranje obrta propisano Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtimima, a provode ih obrtnici i nastavnici struke imenovani u Hrvatskoj obrtničkoj komori.

Od 1996. do 31.12.2010. u SMŽ majstorski ispit za složena i zahtjevna zanimanja položila su 622 obrtnika ili zaposlenika u obrtu te stekli 5.1 stupanj obrazovanja (nekadašnji VKV majstor), a ispit o stručnoj sposobljenosti za zanimanja manje složenosti položilo je 859 obrtnika ili zaposlenika u obrtu.

U strukturi proizvodnih djelatnosti dominiraju različiti gotovi proizvodi, drvoprerađivačko zanatstvo i proizvodi od drva, metaloprerađivačko zanatstvo, proizvodnja hrane i pića, te tekstil i proizvodi od tekstila. Ostale djelatnosti zastupljene su ispod 10%. Znatan broj proizvodnih zanatlija manjim se dijelom bave proizvodnjom, a većim dijelom uslugama i trgovinom.

U području uslužnih djelatnosti i dalje dominiraju usluge koje se odnose na graditeljstvo, popravak i održavanje objekata što je i razumljivo jer je u tijeku obnova ratom porušenih objekata na području Županije. Uz navedene usluge značajno su zastupljene usluge popravka i održavanja motornih vozila. Radi se o malim obrtima u kojima radi vlasnik, a pomažu mu članovi obitelji.

U području djelatnosti ugostiteljstva i turizma dominiraju ugostiteljski objekti tipa buffet i caffe bar dok je broj restorana u kojima se nudi viša razina ugostiteljske usluge razmjerno mali.

U 2009. godini djelatnost trgovine bilježi daljnji pad za uz veliku fluktuaciju otvaranja i zatvaranja trgovina (mijenjanje vlasnika u poslovnim prostorima). Uz to su se ostvarile prognoze Ceha trgovine da će veliki trgovački lanci ugušiti male trgovce.

Mala i srednja trgovačka društva

Broj malih i srednjih poduzeća u SMŽ-i, njihova gospodarska aktivnost i broj zaposlenih bilježe porast od 2001. godine. Mala trgovačka društva čine gotovo 90% ukupnog broja trgovačkih društava u SMŽ.

Mala poduzeća zapošljavaju više od trećine ukupnog broja zaposlenih u trgovačkim društvima, a srednja gotovo 25% ukupnog broja zaposlenih.

Poduzetnički centri i poduzetničke zone

Na području SMŽ-e postoje regionalna razvojna agencija i četiri poduzetnička centra čija je uloga razvoj poduzetništva na lokalnoj razini, jačanje suradnje poduzetnika s poduzetničkim potpornim institucijama te njihovo međusobno povezivanje i umrežavanje.

Trenutačno je na području SMŽ-e u funkciji deset poduzetničkih zona. Poduzetničke zone su jezgre za razvoj gospodarstva u SMŽ-i. Deset poduzetničkih zona je u funkciji na području SMŽ-e u kojima radi je 70 tvrtki, a zaposleno je 672 radnika. Trenutačno poduzetničke zone u funkciji zadovoljavaju potrebe investitora ali se zbog očekivanih novih investicija realiziraju i nove poduzetničke zone. Ukupno je planirano 37 poduzetničkih zona za cijelo područje SMŽ-e, no nije realno da će se sve te zone pokrenuti.

Turizam

Turizam je gospodarska grana čiji su dosadašnji gospodarski učinci u SMŽ-i daleko ispod njezinih turističkih potencijala. SMŽ ima sve predispozicije za razvoj svih oblika kontinentalnog turizma (lječilišni, rekreacijski, izletnički, seoski, lovni i kulturni), ali turistička ponuda nije dovoljno osmišljena i turistički potencijali nisu dovoljno iskorišteni. Jedan od razloga tome je svakako što se ova Županija često doživljava kao područje „prljave industrije“, zaostale poljoprivrede i mnogih drugih gospodarskih i društvenih problema, pa je orientacija prema razvoju turizma važna i za promjenu takvog dojma.

Sisačko-moslavačka županija pravce razvoja turizma na svom području odredila je kroz strateški dokument „Strategija razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije 2007. - 2013. godine“. Strategija predstavlja polaznu točku od koje će se moći mjeriti napredak turističkog i gospodarskog razvoja te oblikovati budući razvojni koraci.

Projekt IPA „Razvojem umjetničkih vještina do svijeta rada“ čiji je nositelj HZZ PS Kutina, jednim se dijelom bazira na spomenutoj Strategiji gdje je navedeno da su „U SMŽ sve više izraženi zahtjevi za originalnim proizvodima – tradicijskim ručno rađenim predmetima što je podloga razvoju vještina potrebnih za proizvodnju takvih predmeta“.

Uzimajući u obzir postojeći visok interes za očuvanje tradicije, aktivnosti u projektu doprinijele bi novim mogućnostima za zapošljavanje kao i razvoju proizvodnje ukrasnih predmeta od gline. Kako bi se održalo i još više potaknuto očuvanje kulturne baštine potrebna je i radna snaga koja posjeduje tražene vještine. Projektom se nastoji oblikovati radna snaga koja bi posjedovala osnovna znanja u radu s keramikom uvođenjem novog obrazovnog programa za keramičara-samostalnog izrađivača ukrasnih predmeta od gline. U tu svrhu, kroz projekt će se osposobiti 20 nezaposlenih osoba s invaliditetom za keramičara, te će se osmislići 5 vrsta novih suvenira vezanih za kulturnu baštinu regije Moslavina. Udruga OSI iz Kutine će nastaviti proizvodnju novih suvenira i zaposliti 2 osobe iz projekta. Nakon završetka projekta, u POU Kutina nastaviti će se provoditi tečajevi za keramičara što će, nadamo se, dovesti i do budućeg zapošljavanja.

U razdoblju od 2006. – 2008. godine Sisačko-moslavačka županija bilježi uočljiv rast turističkog prometa koji je za tri godine porastao za više od 20 %.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2009. godinu na području Sisačko-moslavačke županije imamo ukupno 482 poslovne jedinice koje se bave ugostiteljstvom (pravne i fizičke osobe) od toga 434 obrtnika. Analizirajući statističke podatke po kvartalima u 2009. godini možemo konstatirati da je broj subjekata i zaposlenih u blagom opadanju. Postojeći sadržaji koje pružaju hoteli, restorani i drugi dopunski smještajni kapaciteti nedostatni su. Trenutačno na razini cijele Županije postoji 1 091 ležaj u turističkim objektima, s tendencijom rasta broja ležaja u seoskim domaćinstvima i padom u hotelskom smještaju, što je posljedica nesređene evidencije i privatizacije.

Rubni dijelovi Lonjskog polja pogodni su za razvoj seoskog turizma, čemu u prilog ide i činjenica o sve većem broju seoskih domaćinstava na tom dijelu SMŽ-e, registriranih za bavljenje tom vrstom djelatnosti. Daljnje jačanje razvoja ovog oblika turizma značajno je i zbog smanjenja razlika u razvijenosti gradova i seoskih sredina u SMŽ-i i, te sprječavanja izražene pojave napuštanja sela.

Poljoprivreda

SMŽ ima velike mogućnosti za razvoj poljoprivrede, jer na njenom području prevladavaju poljoprivredne površine sa 236 618 ha ili 53% ukupne površine Županije, od kojih je 190 429 ili njih 43% obradivo. Uz pomoć sredstava iz CARDS programa Europske unije, SMŽ je izradila Poljoprivrednu razvojnu strategiju kojom se detaljno razrađuju potrebne mјere i aktivnosti za realiziranje dugoročnih ciljeva u razvoju poljoprivrede. Ključni prioriteti strategije su jačanje svijesti i edukacije o ekološkoj poljoprivredi, te čvršća koordinacija poljoprivrede s ostalim gospodarskim sektorima (malo i srednje poduzetništvo i turizam).

Od ukupno obradivih površina, koristi se svega 33% (62 722 ha), što znači da postoji mogućnost povećanja korištenja poljoprivrednog zemljišta u SMŽ-i, ali i opasnost pretvaranja nekorištenih poljoprivrednih površina u šumsko zemljište. Davanjem u zakup i prodajom dijela državnog poljoprivrednog zemljišta (39 555, 5 ha planiranog zemljišta) povećale bi se površine korištenog poljoprivrednog zemljišta te specijalizirana poljoprivredna proizvodnja.

Prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine na području SMŽ-e registrirano je 27 184 poljoprivrednih kućanstava i 40 poslovnih subjekata čija je osnovna djelatnost poljoprivreda. Iako je u pitanju ozbiljan gospodarski resurs, činjenica da na prostoru SMŽ još uvek prevladava ekstenzivan pristup poljoprivrednoj proizvodnji, usitnjeni posjedi s velikim brojem malih poljoprivrednih gospodarstava. Posljedica toga je mali postotak obradivih poljoprivrednih površina u funkciji robne proizvodnje, te niska produktivnost i tržišna nekonkurentnost.

Tržište poljoprivrednih proizvoda nije dobro organizirano. Većina proizvoda nema poznatog kupca. Poljoprivrednici su udruženi u 77 poljoprivrednih udruga, a započeo je i proces udruživanja poljoprivrednika u zadruge (više od 200 zadruga). Zadrugarstvo na području SMŽ-e ima tradiciju, a njegova važnost je time veća što otvara mogućnost osvajanja tržišta s prepoznatljivim zadružnim proizvodima (tzv. malim zadružnim brandovima).

Stočarstvo je tradicionalna i značajna grana ruralne djelatnosti u Županiji, koja za taj vid proizvodnje ima niz komparativnih prednosti. Veliki postotak ruralnog prostora, zapuštenost obradivih površina, dijelom i u korist pašnjaka, prisutnost lokalne

meso-prerađivačke industrije, izgrađene kapacitete za držanje i tov svinja, goveda i mlječnih krava, samo su neke od prepostavki dinamičnijeg razvoja te grane gospodarstva, koji se trenutačno i ne manifestira prepostavljenom i željenom dinamikom. Otklanjanjem, već spomenutih problema razvoja ruralnih djelatnosti, prije svega poticanjem stvaranja srednjih i većih gospodarstava, njihovo umrežavanje preko zadruga ili velikih proizvođača hrane, stvorit će se uvjeti za stabilnu, dohodovnu i konkurentnu robnu proizvodnju na planu stočarstva.

Obrazovanje

Obrazovni sustav SMŽ-e uključuje obrazovne programe koji se provode na razini predškolskog, osnovnog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, te obrazovanje odraslih u javnim i privatnim učilištima.

Predškolski odgoj

U vlasništvu gradova i općina na području SMŽ-e postoji ukupno 15 dječjih vrtića. U okviru njih provode se redoviti cijelodnevni i poludnevni programi predškolskog odgoja za oko 3 100 djece, 600 djece u jaslicama te program predškole za oko 1100 djece.

Na području SMŽ-e ne postoje privatni dječji vrtići kao niti oni organizirani od strane vjerskih zajednica. To je potencijal koji bi jedinice lokalne samouprave morale značajnije iskoristiti, jer postojeća mreža predškolskih ustanova ne zadovoljava potrebe (posebno u Sisku i Petrinji).

Osnovnoškolsko obrazovanje

Prema podacima za školsku godinu 2010./2011. sustavom osnovnog obrazovanja u SMŽ-i je obuhvaćeno ukupno 14 232 učenika. Sustav osnovnoškolskog obrazovanja obuhvaća 21 osnovnu školu čiji je osnivač SMŽ, 9 osnovnih škola u vlasništvu Grada Siska, te 5 osnovnih škola u vlasništvu Grada Kutine. Osnovnoškolsko obrazovanje na području SMŽ-e provodi i 55 područnih škola.

Od ukupno 35 redovitih osnovnih škola u SMŽ-i, 12 ih radi u jednoj smjeni, te time udovoljava Nacionalnom pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja.

Zbog velikih razlika u gustoći naseljenosti pojedinih dijelova SMŽ-e i rapidnog smanjenja broja djece u ruralnim sredinama, javlja se problem organiziranja prijevoza djece u škole.

Srednjoškolsko obrazovanje

Sustav srednjoškolskog obrazovanja i odgoja na području SMŽ-e uključuje 15 srednjih škola, među kojima su i dvije glazbene srednje škole, u Sisku i Kutini. Prema podacima za školsku godinu 2010./2011., srednje škole pohađa ukupno 5 454 učenika u 250 razrednih odjela.

Broj srednjih škola i njihovi prostorni uvjeti, te njihova lociranost s obzirom na lošu neravnomjernu naseljenost Županije, ne zadovoljava u cijelosti potrebe za srednjoškolskim obrazovanjem. To se odražava tako da mnogi učenici pohađaju srednje škole u Zagrebu. Nedostatak prostora u nekim školama i preveliki broj učenika također umanjuju kvalitetu nastave te poslijedično i kvalitetu radne snage.

Na području SMŽ-e postoji jedan učenički dom, i to u Kutini sa 70-tak mjesta. Dalje osnivanje učeničkih domova u gradovima gdje postoje srednje škole (posebice u Sisku) riješili bi se u najvećem broju problemi srednjoškolskog obrazovanja u Županiji, zbog njezinih demografskih i prometnih posebnosti.

U svrhu povećanja kvalitete srednjoškolskog obrazovanja na razini SMŽ-e, planirana je izgradnja nove srednje Obrtničke škole u Sisku.

Programi srednjoškolskog obrazovanja u SMŽ-i obuhvaćaju opće, jezično i prirodoslovno-matematičko gimnazijsko usmjerjenje (23,13% upisanih učenika), 18 različitih četverogodišnjih strukovnih programa (46,78% upisanih učenika) 27 trogodišnjih strukovnih programa (obrtničkih, industrijskih i njima srodnih, 28,97 upisanih učenika), jedan umjetnički program za stjecanje zvanja glazbenika (1,12% upisanih učenika), te programi stjecanja niže stručne spreme za učenike s teškoćama.

Sukladno preporučenim državnim standardima, osnovna raspodjela upisa učenika u srednjim školama Sisačko-moslavačke županije na gimnazijske, umjetničke i druge četverogodišnja programe – u odnosu na industrijske, gospodarske i obrtničke programe je optimalno raspoređena. Međutim, unutar prve grupe, upisan je nešto veći postotak učenika u druge četverogodišnje programe na uštrb broja upisanih učenika u gimnazijske programe kao i u odnosu na broj upisanih učenika u umjetničke programe.

U 2010./11 školskoj godini broj upisanih učenika u 23 obrtnička zanimanja u 7 strukovnih škola je 383 učenika u prvim razredima, 348 u drugim i 329 u trećim razredima. Učenici obavljaju praktičnu nastavu u licenciranim obrtima i trgovackim društvima te u školskim radionicama. Velik problem predstavlja nezainteresiranost velikih i javnih poduzeća za prijem učenika na praksi: ne žele imenovati mentore i poslati ih na majstorski ispit u sklopu kojeg polažu i radnu pedagogiju kako bi mogli dobiti licencu za prijem naučnika, a istovremeno se žale da iz srednjih škola dolazi radna snaga s nedostatnim znanjem i vještinama.

Upise u deficitarna zanimanja Obrtnička komora s partnerima (Županija, MINGORP, HGK, gradovi, općine) potiče učeničkim stipendijama. Od 2000. godine kada smo imali 5 stipendista, u 2010/11. stipendiraju se 44 učenika u zanimanju zidar, krovopokrivač, stolar, vodoinstalater, soboslikar-ličilac, autolimar, instalater grijanja i klimatizacije, limar, autoelektričar i elektroinstalater.

Projekt IPA „Razvojem umjetničkih vještina do svijeta rada“ čiji je nositelj HZZ PS Kutina, jednim se dijelom bazira na spomenutoj Strategiji gdje je navedeno da su, „U SMŽ sve više izraženi zahtjevi za originalnim proizvodima – tradicijskim ručno rađenim predmetima što je podloga razvoju vještina potrebnih za proizvodnju takvih predmeta“.

Uzimajući u obzir postojeći visok interes za očuvanje tradicije, aktivnosti u projektu doprinijele bi novim mogućnostima za zapošljavanje kao i razvoju proizvodnje ukrasnih predmeta od gline. Kako bi se održalo i još više potaknuto očuvanje kulturne baštine potrebna je i radna snaga koja posjeduje tražene vještine. Projektom se nastoji oblikovati radna snaga koja bi posjedovala osnovna znanja u radu s keramikom uvođenjem novog obrazovnog programa za keramičara-samostalnog izrađivača ukrasnih predmeta od gline. U tu svrhu, kroz projekt će se osposobiti 20 nezaposlenih osoba s invaliditetom za keramičara, te će se osmislići 5 vrsta novih suvenira vezanih za kulturnu baštinu regije Moslavina. Udruga OSI iz Kutine će nastaviti proizvodnju novih suvenira i zaposliti 2 osobe iz projekta. Nakon završetka projekta, u POU Kutina nastaviti će se provoditi tečajevi za keramičara što će, nadamo se, dovesti i do budućeg zapošljavanja.

Visokoškolsko obrazovanje

Visokoškolsko obrazovanje Sisačko-moslavačke županije koncentrirano je u Sisku (Metalurški fakultet, te Fakultet organizacije i informatike Varaždin – Centar Sisak), Petrinji (Visoka učiteljska škola) i Kutini (Visoka poslovna škola Libertas).

Relativna blizina grada Zagreba sa svim njegovim ustanovama visokoškolskog obrazovanja je često destimulirajući faktor za osnivanje novih visokoškolskih ustanova u Sisačko-moslavačkoj županiji, kako u području formalnog obrazovanja, tako i u području cjeloživotnog učenja. U tom smislu valja poticati privatne visokoškolske ustanove s pravom javnosti koje bi pridonijele daljem razvoju visokoškolskog obrazovanja.

Sisačko-moslavačka županija sufinancira prijevoz svih studenata koji željeznicom putuju u Zagreb, uključujući i zagrebački gradski prijevoz. Županija također redovito stipendira studente koji se obrazuju u područjima deficitarnih zanimanja u gospodarstvu Sisačko-moslavačke županije.

Iako, zbog nepostojanja sisačke Željezare u nekadašnjem obimu, uloga Metalurškog fakulteta nije istaknuta kao ranije, ovaj jedini sisački fakultet treba dalje kadrovski ojačati i učiniti ga središnjom regionalnom institucijom razvoja i istraživanja. I u sustav visokoškolskog obrazovanja treba uvesti obaveznu praktičnu nastavu, uz imenovane mentore i konkretnе zadaće vezane uz zanimanje.

Socijalna skrb

Na području Sisačko-moslavačke županije nastoji se skrbiti za sljedeće socijalno osjetljive i ranjive skupine:

- stare i nemoćne osobe ,naročito staračka domaćinstva
- djecu i žene koje su žrtve nasilja u obitelji
- invalidne osobe i osobe s teškoćama u razvoju
- osobe kojima je potrebna pomoć pri liječenju bolesti ovisnosti
- povratnike i izbjeglice s prostora bivše Jugoslavije, ratne vojne invalide, oboljele od PTSP-a, djecu
- žene poginulih hrvatskih branitelja, te obitelji bivših branitelja.

Skrb za navedene ranjive skupine provodi se kroz aktivnosti sljedećih institucija: državne institucije (centri za socijalnu skrb, domovi za smještaj različitih kategorija korisnika i zdravstvene ustanove);stručni centri i odsjeci koji pružaju psihološku, socijalnu, pravnu i drugu savjetodavnu pomoć potpomognuti od države (Centar za psihosocijalnu pomoć hrvatskim braniteljima i stradalnicima iz Domovinskog rata SMŽ-e, Odsjek za prevenciju bolesti ovisnosti pri ZZJZ SMŽ -e): nevladine udruge koje svojim radom obuhvaćaju područje zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.

Stanje socijalne ugroženosti posebno je uočljivo na područjima od posebne državne skrbi u SMŽ-i. U Sisačko-moslavačkoj županiji od ukupnog broja stanovnika 185.387 ima 3,87% osoba koje su korisnici stalne pomoći, odnosno 7.178 osoba. (U Republici Hrvatskoj 2,14%). Visok je udio radno sposobnih nezaposlenih osoba među stalnim korisnicima socijalne skrbi.

Ako analiziramo broj korisnika stalne pomoći po područjima Sisačko-moslavačke županije primjećujemo da je dosta veći broj osoba u stanju socijalne ugroženosti na područjima od posebne državne skrbi. Osim socijalno ugroženog stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji sve je veće težište rada centara za socijalnu skrb i ostalih pratećih institucija na obiteljskoj problematiki (nasilje, bolesti ovisnosti, zanemarivanje u odgoju djece), maloljetničkoj delinkvenciјi i skrbništvu.

Zbog još uvijek prisutnih posljedica stresa izazvanog ratnim događanjima, uglavnom u obliku PTSP-a, obiteljskog nasilja, ovisnosti, depresije i tjeskobe, potreban je širi i organiziraniji pristup cijele zajednice u radu s oboljelima i njihovim obiteljima. Stručni centri i odsjeci na području SMŽ-e koji se bave tim problemima su Centar za psihosocijalnu pomoć hrvatskim braniteljima i stradalnicima iz Domovinskog rata SMŽ-e, te Odsjek za prevenciju ovisnosti pri Zavodu za javno zdravstvo SMŽ-e.

Postoji velika potreba za dodatnim uslugama ugroženoj populaciji, pa time i velika mogućnost za razvoj socijalnog poduzetništva te komercijalnog pružanja socijalnih usluga.

SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mjere aktivne politike zapošljavanja ▪ godišnja anketa o potrebama poslodavaca na tržištu rada u SMŽ ▪ dostupnost strukovnog obrazovanja, (upisnih mesta ima dovoljno za sve završene osmoškolce) ▪ postojanje informatički podržane Baze podataka o nezaposlenima i poslodavcima – HZZ ▪ profesionalna selekcija za potrebe poslodavaca ▪ dobra postojeća infrastruktura za otvaranje poduzetničkih zona i mogućnost otvaranja novih poslovnih zona ▪ postojanje institucionalne potpore za pomoći poduzetnicima ▪ tradicija u prerađivačkoj industriji obrtništву i poljoprivredi ▪ dobro organizirani sindikat ▪ besplatno školovanje do stjecanja prvog zanimanja ▪ dostatan broj osnovnih i srednjih škola SMŽ ▪ dobra kvalifikacijska struktura zaposlenih u obrazovnim institucijama ▪ zadovoljavajuća informatička infrastruktura ▪ postojeći kapaciteti Hrvatske obrtničke komore SMŽ (strukovna i obrtnička zanimanja) ▪ postojeći kapaciteti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ▪ razni oblici prekvalifikacija ▪ dobra ponuda iskusne radne snage ▪ mreža ispostava Zavoda za zapošljavanje je na području cijele SMŽ ▪ intelektualni kapital (metalurški fakultet i Učiteljski fakultet – Središte u Petrinji.) ▪ veliki broj mlađe obrazovane populacije 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nepovoljna obrazovna razina nezaposlenih i neaktivnih osoba na tržištu rada (u odnosu na poželjnu razinu tehnološkog razvoja) ▪ nedostatak menadžmenta i stručnjaka u području razvoja ljudskih potencijala ▪ Negativni demografski trendovi, sve starije stanovništvo ▪ nezaposlene osobe i institucije tržišta rada nemaju uvida u sva slobodna radna mjesta (poslodavci nemaju zakonske obveze oglašavanja slobodnih radnih mesta) ▪ rad na crno ▪ u školama se praktične poduzetničke vještine ne podučavaju dovoljno ▪ nedovoljna prilagodljivost dijela radne snage promjenama koje se javljaju na tržištu rada ▪ niska razina konkurentnosti poduzeća i obrta na području SMŽ ▪ nedovoljan broj velikih poslodavaca koji bi angažirali kapacitete malih i srednjih poslodavaca kroz kooperantske ugovore ▪ negativne posljedice rata ▪ zasnivanje radnog odnosa većinom na određeno vrijeme ▪ slaba dnevna pokretljivost radne snage (loša organizacija javnog prijevoza) ▪ nedovoljna motiviranost za rad izvan mjesta prebivališta – više od 60 km (obiteljski razlozi, nedovoljna zarada za osnovne potrebe itd.) ▪ zastarjeli nastavni programi ▪ nedostatak udžbenika za većinu zanimanja ▪ nedostatak stručne literature (posebno na hrvatskom jeziku) ▪ nedostatak interesa i finansijskih sredstava za cjeloživotno učenje ▪ zastarjela oprema školskih radionica i praktikuma ▪ neusklađenost znanja stečenih u osnovnoj školi sa znanjima koja su potrebna za srednjoškolsko obrazovanje ▪ postoji funkcionalna nepismenost ▪ pristup tržištu rada ograničen za pojedine skupine (starije osobe, osobe s invaliditetom itd.) ▪ 55% evidentiranih nezaposlenih su žene ▪ diskriminirajući stav pojedinih poslodavaca prema zapošljavanju žena ▪ nedostatak vrtića, jaslica i sličnih ustanova

- neodgovarajući sustav profesionalne rehabilitacije odraslih invalidnih osoba
- neodgovarajući sustav profesionalne rehabilitacije hrvatskih branitelja
- nedovoljna pomoć osobama s posebnim potrebama pri komunikaciji i kretanju
- nedovoljna socijalizacija i loša obrazovna struktura romske manjine
- neodgovarajući nadzor nadležnih službi u provođenju zakona i propisa (porezna uprava inspekcijske službe)
- neodgovarajuće sankcije za nepoštivanje prava radnika
- visoka stopa nezaposlenosti
- neravnomjeran gospodarski razvoj gradova i općina unutar županije
- različite stope nezaposlenosti u pojedinim područjima u županiji (područje od posebnog državnog interesa)
- Neusklađenost između ponude i potražnje na tržištu rada
- Slaba razina kompjuterske pismenosti osoba iznad 40 godina starosti
- Nedostaju specijalistička znanja u pojedinim djelatnostima
- Velik broj dugoročno nezaposlenih osoba s vrlo malo ili bez radnog iskustva
- Ne postojanje veleučilišta i nedovoljan broj fakulteta na području SMŽ
- Veći dio županije je slabo naseljen

MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcioniranje Lokalnog partnerstva za zapošljavanje u SMŽ ▪ mogućnost korištenja sredstava iz fondova EU (koji se tiču financiranja projekta u sektoru razvoja ljudskih potencijala i zapošljavanja) ▪ stvaranje uvjeta za povoljnije poslovanje poduzetnika u poduzetničkim zonama ▪ dolazak novih investitora (domaćih i stranih) ▪ izgradnja novih prometnica ▪ bolje korištenje drugih oblika zapošljavanja (nepotpuno radno vrijeme, privremeni i povremeni poslovi) ▪ kvalitetnija naobrazba osoba koje se brinu o osobama s invaliditetom ▪ smanjenje poreznog opterećenja na lokalnoj razini ▪ razvoj seoskog turizma i malog poduzetništva uključivanje u razvojne programe područja od 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nepoticanje poduzetničko okruženje (bankarski sustav) ▪ nedovoljno efikasna lokalna uprava i samouprava ▪ nepovoljni investicijski uvjeti za otvaranje novih radnih mesta ▪ nepoštivanje radne etike ▪ sporo rješavanje poslovnih i radnih sporova ▪ negativni utjecaj ekomske krize ▪ nedostatno financiranje cijelokupnog obrazovnog sustava ▪ česte promjene propisa i standarda u radu ▪ visoka cijena programa obrazovanja odraslih i dužina trajanja (cjeloživotno obrazovanje) ▪ sustav socijalne skrbi ne stimulira dovoljno novo zapošljavanje ▪ nezainteresiranost poslodavaca za zapošljavanje osoba s invaliditetom ▪ Nezainteresiranost poslodavaca za zapošljavanje

posebnog državnog interesa na lokalnoj razini	radnika starije dobi i zadržavanje radnika starije dobi
Osigurana dodatna izobrazba radnika u cilju njihova zadržavanja u radnom odnosu	Obrazovna politika nije u skladu s potrebama tržišta rada
proces decentralizacije može omogućiti veći djelokrug i odgovornost lokalne uprave i samouprave	Deruralizacija i depopulacija, te migracija mlađih i obrazovanih osoba
modernizacija obrazovnog sustava i njegova prilagodba sustava u EU	Nedostatak informacija vezanih za predviđanje stanja na tržištu rada
Razvoj telekomunikacijske infrastrukture i Interneta	nedostatno ulaganje u razvoj kadrova
Planirano osnivanje veleučilišta vezanog na potrebe gospodarstva SMŽ	

VIZIJA, PRIORITETI I MJERE

VIZIJA		
Obrazovana i prilagodljiva radna snaga, spremna na izazove fleksibilnog tržišta rada, važan je partner u održivom i konkurentnom gospodarskom razvoju Sisačko-moslavačke županije.		
CILJ 1. Konkurentno tržište rada	CILJ 2._Jednake mogućnosti i socijalna inkluzija	CILJ 3. Održivost partnerstva (Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u SMŽ)
MJERE		
Jačanje sustava podrške poduzetnicima, usluga i potpore na području podizanja konkurentnosti u okviru razvojnih agencija, poduzetničkih centara, parkova i poslovnih zona.	Podrška i promocija sustavnog zapošljavanja žena i jačanje rodne ravнопravnosti.	Podrška sustavnom partnerskom istraživanju tržišta rada.
Razvoj kompetencija zaposlenika i poduzetnika	Jačanje sustava podrške nezaposlenim osobama s invaliditetom.	Jačanje i unaprjeđenje usluga HZZ-a.
Podrška programima osuvremenjivanja i prilagođavanja obrazovnih programa srednjih škola potrebama tržišta rada .		Jačanje partnerskog pristupa u sustavu profesionalnog usmjeravanja.
Poboljšanje kvalitete nastave i opremljenosti lokalnih obrazovnih institucija.		Jačanje sustava prikupljanja projektnih ideja i projekata spremnih za financiranje iz nacionalnih i međunarodnih fondova.
Podrška programima stjecanja radnog iskustva tokom školovanja u obliku prakse, volontiranja, mentorstva i drugih oblika praktičnog rada.		
Promocija i podrška sustava obrazovanja odraslih.		
Promocija i poticanje poduzetništva kroz sve razine obrazovanja.		
Izgradnja sustava stipendiranja na lokalnoj i županijskoj razini.		

MJERE

Strateški cilj		Konkurentno tržište rada			
Mjera 1.1	Jačanje sustava podrške poduzetnicima, usluga i potpore na području podizanja konkurentnosti u okviru razvojnih agencija, poduzetničkih centara, parkova i poslovnih zona.				
Opis mjere	Doprinijeti razvoju lokalnog tržišta rada koje je aktivno i fleksibilno, informirano i pravodobno predviđa potražnju i s tim u skladu prilagođava ponudu tekućim potrebama, povećava zaposlenost i otvaranje novih radnih mesta. Poduprijeti strukovno i visoko obrazovanje i obrazovne programe te usklađivanje i usmjeravanje prema potrebama gospodarstva.				
Aktivnosti	Unaprijediti lokalno tržište rada koordinacijom rada velikog broja društvenih subjekata, čije je partnerstvo i suradnju potrebno planski usmjeravati, integrirati i jačati. Definirati uloge i odgovornosti svakog sudionika, te po potrebi prilagoditi i unaprijediti njihov način rada i kapacitete, te usmjeriti djelovanje ka konsenzusom dogovorenim ciljevima. Pridonijeti donošenju koordiniranih mjera za suzbijanje crnog tržišta rada koje zajedno s ostalim aspektima sive ekonomije negativno utječe na konkurentnost i razvojni potencijal. Poticati otvaranje radnih mesta i razvoj netradicionalnih oblika zapošljavanja (skraćeno radno vrijeme, rad na daljinu i sl.) Poticati intervencije koje su namijenjene određenim ciljanim skupinama (npr. zapošljavanje žena). Izraditi plan aktivnosti te provoditi edukativne programe za razvoj sustava brže informiranosti, brzom i lako pristupu ažuriranim informacijama o ponudi i potražnji. Izraditi analizu tržišta rada s posebnim osvrtom sivog tržišta rada, te izraditi plan aktivnosti vezane uz uključenje većeg broja ljudi na legalno tržište rada, te fleksibilnost radne snage. Pratiti i vrednovati realizaciju i učinak mjera.				
Ciljane skupine	Sudionici u obrazovnom procesu, nezaposlene i zaposlene osobe				
Prihvatljivi podnositelji	Županija, JLS, privatni i civilni sektor.				
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)				
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno	
2011 - 1013	100.000,00 €	25.000,00 €	5.000,00 €	130.000,00 €	
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija				
Intervencijska razina	Indikatori	Podaci / izvori informacija			
Output (praćenje)	Izrađen 1 program za brži i laki pristup informacijama Izrađena 1 analiza izmijenjenih i prilagođenih programa obrazovanja sukladno potrebama gospodarstva Povećana zapošljivost marginaliziranih skupina za 10% Tiskano 1000 komada promotivnog materijala	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektni prijedlozi kandidirani na natječaje EU iz programa razvoja ljudskih potencijala; ▪ Ugovori o korištenju poticaja za samozapošljavanje ▪ Izveštaji sa sjednica Partnerskog vijeća za zapošljavanje; 			
Rezultat (praćenje)	Integrirana i ojačana suradnja svih relevantnih subjekata <ul style="list-style-type: none"> ▪ Provedene mjere za suzbijanje sivog tržišta rada ▪ Izrađen plan poticaja za zapošljavanje 				

	<p>marginaliziranih skupina</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađen program za unapređenje protoka i pristupa informacijama ▪ Izrađen program za otvaranje novih radnih mesta i samozapošljavanje ▪ Izrađen plan razvoja alternativnih oblika zapošljavanja – analiza i planiranje, info promotivne aktivnosti, savjetovanje i edukacija, uspostava institucija za posredovanje, itd. 	
Utjecaj (ocjenjivanje)	Porast razine zapošljavanja i konkurentnosti u SMŽ.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvještaji HZZ-a;

Strateški cilj		Konkurentno tržište rada			
Mjera 1.2.		Razvoj kompetencija zaposlenika i poduzetnika.			
Opis mjere		<p>Doprinijeti jačanju svijesti o potrebi vlastite obrazovne nadgradnje radi lakšeg uključivanja u sve tokove života i rada.</p> <p>Podizanje kvalitete obrazovanosti građana kroz razvoj programa pismenosti i komunikacije na materinjem jeziku, te učenja stranih jezika i informatičke pismenosti.</p> <p>Doprinijeti jačanju postojećih i stvaranju novih ustanova za stjecanje obrazovanja, učenja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija</p>			
Aktivnosti		<p>Stvoriti uvjete i kadar za što veći broj izborne nastave iz područja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija u osnovnim i srednjim školama.</p> <p>Ohrabriti i pomoći osnivanje obrazovnih ustanovi iz ovih područja, posebno u jedinicama lokalne samouprave udaljenim od većih gradskih središta.</p> <p>Poticati programe opismenjavanja, učenja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija u veleučilištima i na druge načine ih učiniti široko dostupnim.</p> <p>Poticati programe učenja stranih jezika u međunarodnim razmjjenama učenika i studenata.</p> <p>Informirati o učinjenom i promovirati daljnje programe na županijskoj razini. Pratiti i vrednovati realizaciju i učinke mјere.</p>			
Ciljane skupine		Javni i privatni sektor			
Prihvatljivi podnositelji		Županija, JLS, privatni i civilni sektor.			
Okvirni financijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)				
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno	
2011 - 1013	100.000,00 €	25.000,00 €	5.000,00 €	130.000,00 €	
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija				
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija		
Output (praćenje)					
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ažuriran akcijski plan zapošljavanja SMŽ; ▪ Održano 6 sjednica Županijskog partnerstva za zapošljavanje; 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektni prijedlozi kandidirani na natječaje EU iz programa razvoja ljudskih potencijala; 		

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećana zapošljivost marginaliziranih skupina za 10%; ▪ Najmanje 1 program za unapređenje protoka i pristupa informacijama; ▪ Broj korisnika poticaja za otvaranje novih radnih mesta i samozapošljavanja; ▪ Smjernice za uvođenje alternativnih oblika zapošljavanja – analiza i planiranje, info promotivne aktivnosti, savjetovanje i edukacija, uspostava institucija za posredovanje, itd.; ▪ Tiskano 1000 komada promotivnog materijala; Izrađena 1 analiza izmjenjenih i prilagođenih programa obrazovanja sukladno potrebama gospodarstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvještaji HZZ-a; ▪ Ugovori o korištenju poticaja za samozapošljavanje ▪ Izvještaji sa sjednica Partnerskog vijeća za zapošljavanje; 		
Utjecaj (ocjenjivanje)	Porast razine konkurentnosti u SMŽ.	Izvješća DSZ, HZZ,		
Strateški cilj	Konkurentno tržište rada			
Mjera 1.3.	Podrška programima osuvremenjivanja i prilagođavanja obrazovnih programa srednjih škola potrebama tržišta rada .			
Opis mjere	Ovom mjerom želi se postići veća uključenost starije populacije u obrazovni sustav kroz promoviranje koncepta cjeloživotnog učenja i osmišljavanje programa dokvalifikacije/prekvalifikacije i stručnog usavršavanja za sve dobne skupine.			
Aktivnosti	Analiza trenutnog stanja obrazovnog sustava. Izrada smjernica za poboljšanje obrazovnog sustava Županije. Izrada obrazovnih programa sukladno detektiranim potrebama disperzija obrazovnih programa na učilišta i škole koje nude prekvalifikaciju,osposobljavanja i usavršavanja Promocija novih programa			
Ciljane skupine	obrazovne ustanove zaposleni/nezaposleni/učenici			
Prihvatljivi podnositelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Srednje strukovne škole, Pučka otvorena učilišta 			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	100.000,00 €	25.000,00 €	5.000,00 €	130.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori	Podaci / izvori informacija		
Output (prácenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analiza obrazovnih ustanova i njihovih obrazovnih programa ▪ izrađene smjernice za poboljšanje obrazovnog sustava ▪ revizija postojećih obrazovnih programa i izrada novih ▪ održano minimalno 10 radionica o novim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ anketa ▪ potpisne liste 		

	obrazovnim programima za zaposlene/nezaposlene	
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ izrađeno minimalno 5 novih obrazovnih programa ■ minimalno 500 osoba prisustvovalo radionicama ■ minimalno 5 ustanova provodi nove obrazovne programe 	<ul style="list-style-type: none"> ■ potpisne liste ■ izrađeni programi
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Poboljšanje ponude obrazovnih programa ■ Usklađenje obrazovnog sustava s potrebama gospodarstva ■ Kvalitetna radna snaga 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Anketa ■ Broj educiranih

Strateški cilj	Konkurentno tržište rada								
Mjera 1.4.	Poboljšanje kvalitete nastave i opremljenosti lokalnih obrazovnih institucija.								
Opis mjere	<p>Doprinijeti razvoju visokog obrazovanja u cilju povećanja broja građana s višom i visokom školskom spremom.</p> <p>Jačanje svijesti o potrebi približavanja visokog obrazovanja stanovnicima Sisačko-moslavačke županije.</p> <p>Poticanje razvoja visokog obrazovanja u cilju povećanja broja građana s višom i visokom školskom spremom.</p> <p>Poticanje obrazovanja na visoko-školskim ustanovama među učenicima srednjih škola i u jedinicama lokalne samouprave, za nastavak školovanja na području Sisačko-moslavačke županije, a posebno na visokoškolskim ustanovama u Zagrebu.</p> <p>Jačanje postojećih i stvaranje novih ustanova visokog obrazovanja na području cijele županije.</p>								
Aktivnosti	<p>Rasporediti ravnomjerno ustanove višeg i visokoškolskog obrazovanja na područjima Županije (Sisak, Kutina i eventualno još jedan grad na području Banovine - Glina).</p> <p>Definirati oblike poticanja obrazovanja na visokim učilištima u Zagrebu. Definirati oblike stipendiranja studenta u cilju olakšavanja završetka obrazovanja i vezivanja za kasniji rad u Županiji.</p> <p>Ocijeniti sposobljenost Metalurškog fakulteta u Sisku za regionalnu središnju instituciju razvoja i istraživanja.</p> <p>Izraditi prijedlog programa najvažnijih studijskih područja koji potiču razvoj Sisačko-moslavačke županije i zadovoljavaju njene gospodarske potrebe. Izraditi analizu i stvoriti mogućnosti za osnivanje privatnih visokoškolskih ustanova.</p> <p>Poticati i organizirati međuregionalne i međunarodne razmjene studenata. Informirati o učinjenom i promovirati daljnji program na županijskoj razini. Pratiti i vrednovati realizaciju i učinak mjeri.</p>								
Ciljane skupine	<ul style="list-style-type: none"> ■ Znanstvene institucije, mladi, građani SMŽ. 								
Prihvatljivi podnositelji	<ul style="list-style-type: none"> ■ Županija, JLS, privatni i civilni sektor. 								
Okvirni finansijski plan 1)	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Izvori financiranja (procjena)</th> </tr> <tr> <th>EU</th> <th>Nacionalna/lokalna razina</th> <th>Ostali</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> </table>	Izvori financiranja (procjena)				EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
Izvori financiranja (procjena)									
EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno						

2011 - 1013	150.000,00 €	15.000,00 €	10.000,00 €	175.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)	▪		▪	
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećana razina informiranosti o mogućnostima visokog obrazovanja na županijskoj razini. ▪ Povećan broj novoosnovanih novih studijskih programa. ▪ Povećani ljudski potencijali u broju visoko-obrazovnih djelatnika u Županiji. ▪ Proveden plan edukacije (održani seminari, konferencije i edukativne radionice o mogućnostima cjeloživotnog napredovanja u području visokog obrazovanja, sukladno programima ▪ Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH, te europskim obrazovnim programima). ▪ Povećan broj odobrenih projekata od strane nacionalnih i EU programa ▪ Kontinuirano stručno usavršavanje i edukacija. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dopusnice MZOŠ RH za rad Ustanova visokoškolskog obrazovanja u SMŽ; ▪ Studijski programi za obrazovanje iz područja IT tehnologija, ekologije, poljoprivrede, turizma u SMŽ; ▪ Objavljeni rezultati istraživačkih radova provedenih na Metalurškom fakultetu u Sisku; ▪ Statistike i izvješća o polaznicima programa Obrazovnih ustanova u SMŽ; ▪ Potpisani ugovori o sa korisnicima županijskih potpora i stipendija za programe na visokoškolskim ustanovama u SMŽ i van RH; ▪ Liste sudionika na radionicama, seminarima i konferencijama o mogućnostima i potrebama za cjeloživotno napredovanje temeljem programa MZOŠ RH i europskih obrazovnih programa; 	
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podignuta kvaliteta i razvoj visokog obrazovanja te podignut stupanj konkurentnosti SMŽ 		▪	

Strateški cilj	Konkurenntno tržište rada				
Mjera 1.5.	Podrška programima stjecanja radnog iskustva tokom školovanja u obliku prakse, volontiranja, mentorstva i drugih oblika praktičnog rada.				
Opis mjere	Pružiti logističku potporu mladima koji pristupaju tržištu rada te omogućavanje održivosti mladih na tržištu rada				
Aktivnosti	Razvoj poticajnih mjer pri prvom zapošljavanju, stimuliranje poslodavaca na zapošljavanje osoba bez iskustva, tečajevi prekvalifikacije, predavanja, dodatna edukacija mladih.				
Ciljane skupine	Mladi bez zaposlenja, mladi bez radnog iskustva, marginalizirane skupine mladih, mladi				
Prihvatljivi podnositelji	HZZ, regionalna samouprava, razvojne agencije, udruge, SMŽ, SIMORA				
Okvirni finansijski plan 1)	<p style="text-align: center;">Izvori financiranja (procjena)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">EU</th> <th style="text-align: center;">Nacionalna/lokalna razina</th> <th style="text-align: center;">Ostali</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> </table>	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno		

2011 - 1013	350.000,00 €	50.000,00 €	25.000,00 €	425.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3mjere poticaja ■ 4 edukacije ■ 5 radionica ■ 4 radio emisije ■ 1 TV emisija ■ 1000letaka ■ tribina/okrugli stol 		<ul style="list-style-type: none"> ■ izrađene brošure ■ potpisne liste ■ medijski zapisi ■ fotografije 	
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ 50 mladih obuhvaćeno aktivnostima ■ 10 poslodavaca uključeno u aktivnosti 		<ul style="list-style-type: none"> ■ evidencije 	
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ stopa zapošljivosti mladih veća 		<ul style="list-style-type: none"> ■ statistički podaci 	

Strateški cilj	Konkurentno tržište rada			
Mjera 1.6.	Promocija i podrška sustava obrazovanja odraslih			
Opis mjere	<p>Doprinijeti jačanju svijesti o potrebi vlastite obrazovne nadgradnje radi lakšeg uključivanja u sve tokove života i rada.</p> <p>Podizanje kvalitete obrazovanosti građana kroz razvoj programa pismenosti i komunikacije na materinjem jeziku, te učenja stranih jezika i informatičke pismenosti.</p> <p>Doprinijeti jačanju postojećih i stvaranju novih ustanova za stjecanje obrazovanja, učenja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija</p>			
Aktivnosti	<p>Stvoriti uvjete i kadar za što veći broj izborne nastave iz područja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija u osnovnim i srednjim školama.</p> <p>Ohrabriti i pomoći osnivanje obrazovnih ustanovi iz ovih područja, posebno u jedinicama lokalne samouprave udaljenim od većih gradskih središta.</p> <p>Poticati programe opismenjavanja, učenja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija u veleučilištima i na druge načine ih učiniti široko dostupnim.</p> <p>Poticati programe učenja stranih jezika u međunarodnim razmjenama učenika i studenata.</p> <p>Informirati o učinjenom i promovirati daljnje programe na županijskoj razini.</p> <p>Pratiti i vrednovati realizaciju i učinke mјere.</p>			
Ciljane skupine	<ul style="list-style-type: none"> ■ Odrasli građani, djeca i mladi. 			
Prihvatljivi podnositelji	<ul style="list-style-type: none"> ■ Županija, JLS, privatni i civilni sektor. 			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	150.000,00 €	15.000,00 €	10.000,00 €	175.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	

Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni uvjeti i kadar za sve veći broj izbornih programa. • Povećana razina znanja i informiranosti o dostupnosti i mogućnostima sudjelovanja u programima • opismenjivanja, učenja stranih jezika te informatičko-komunikacijskih tehnologija. • Osnivanje novih ustanova za područja učenja stranih jezika i informatičko-komunikacijskih tehnologija • Proveden plan edukacije (održani seminari, konferencije i edukativne radionice o programima • Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH, te europskim obrazovnim programima.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaji o održanim prezentacijama; • Liste prisutnih na održanim prezentacijama; • Izvještaji ustanova pružatelja usluga programa prekvalifikacija; • Izvještaji o provedenim programima Strukovnih škola; • Popisi sudionika na seminarima, konferencijama i edukativnim radionicama o programima MZOS RH; • Promotivni materijali; • Izvještaji i popis sudionika na održanim edukativnim radionicama;
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećana konkurentnost SMŽ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Strateški cilj	Konkurentno tržište rada			
Mjera 1.7.	Promocija i poticanje poduzetništva kroz sve razine obrazovanja			
Opis mjere	Poticanje razvoja i jačanja postojećeg poduzetničkog duha te samozapošljavanja uz društveno odgovorno poslovanje.			
Aktivnosti	Promicanje poduzetništva i samozapošljavanja. Izraditi mjere poticanja samozapošljavanja. Edukacija za poduzetničke vještine. Edukacija o društveno odgovornom poslovanju. Prezentacija uspješnih projekata samozapošljavanja I primjeri dobre prakse. Medijske kampanje.			
Ciljane skupine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nezaposleni, dugotrajno nezaposleni, ranjive skupine na tržištu rada, mlađi, poslodavci, zaposleni,udruge 			
Prihvatljivi podnositelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HZZ, udruge, razvojne agencije, regionalna samouprava, poslodavci,HGKŽK Sisak ,OK SMŽ 			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	150.000,00 €	15.000,00 €	10.000,00 €	175.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Radionica za poduzetništvo ▪ Okrugli stol/tribina ▪ Priručnik o poduzetništvu ▪ Virtualni program za učenje 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potpisne liste ▪ Fotografije ▪ Tiskani priručnik,leci ▪ Zapis radio emisija 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 kontakt emisije ▪ 1 Tv emisija ▪ 1000letaka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapis TV priloga ▪ Kreirana radionica ▪ Kreiran e program za samoučenje
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50 osoba obuhvaćeno aktivnostima ▪ Razvijenje poduzetničke vještine ciljanih skupina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj samozaposlenih ▪ Broj educiranih
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkurentnije gospodarstvo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podaci od nositelja/prijavitelja

Strateški cilj		Konkurentno tržište rada			
Mjera 1.8.		Izgradnja sustava stipendiranja na lokalnoj i županijskoj razini			
Opis mjere		Podizanje svijesti o novim programima, obrazovanju odraslih, cijeloživotnom učenju u svrhu privlačenja potencijalnih polaznika programa			
Aktivnosti		Promocija obrazovnih ustanova na Sajmu poslova. „Otvorena vrata“ na Danim cijeloživotnog učenja. Internet portal obrazovnih ustanova SMŽ. Održavanje prezentacija kod većih poslodavaca o nužnosti povezivanja i ulaganja u obrazovni sektor. Održavanje radionica o oblicima ulaganja – stipendiranje, nabava opreme, praksa, povezivanje u istraživačke svrhe.			
Ciljane skupine		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poduzetnici ▪ Županija ▪ Javne ustanove, vladine organizacija 			
Prihvativi podnositelji		<ul style="list-style-type: none"> ▪ POU, srednje škole, veleučilište, fakulteti, HGK ŽK Sisak , OK- SMŽ . 			
Okvirni finansijski plan 1)		Izvori financiranja (procjena)			
		EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013		100.000,00 €	10.000,00 €	5.000,00 €	115.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje		Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina		Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocija minimalno 10 obrazovnih ustanova na Sajmu poslova ▪ Organiziranje otvorenih vrata najmanje 15 obrazovnih ustanova u Županiji ▪ Ustrojen Internet portal obrazovnih ustanova ▪ Održane prezentacije kod minimalno 50 poslodavaca 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potpisne liste ▪ prezentacije 	
Rezultat (praćenje)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Umrežavanje poslodavaca i obrazovnih ustanova (minimalno 4 ustanove) ▪ Povećano ulaganje gospodarskog sektora za 15% u odnosu na početno stanje 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ankete poslodavaca ▪ Podaci obrazovnih ustanova 	
Utjecaj (ocjenjivanje)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bolja opremljenost obrazovnih ustanova 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ankete 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obrazovana radna snaga u skladu s potrebama poslodavca ▪ Povećano stipendiranje učenika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podaci škola
--	--	--

Strateški cilj	Jednake mogućnosti i socijalna uključenost			
Mjera 2.1	Podrška i promocija sustavnog zapošljavanja žena i jačanje rodne ravnopravnosti			
Opis mjere	Jačanje samopouzdanja i kompetencije žena u tržišnim uvjetima kako bi ih se uključilo na tržište rada			
Aktivnosti	<p>Osmisliti i izraditi poticajne mјere za sustavno zapošljavanje žena i jačanje rodne ravnopravnosti.</p> <p>Osmisliti i održati edukacijske radionice za poslodavce u javnom i privatnom sektoru</p> <p>Izraditi i provesti programe motiviranja, osnaživanja i edukacija žena prema potrebama tržišta rada.</p> <p>Održavanje javnih tribina, medijskih kampanja, prezentacija, izrada promotivnih materijala,...</p>			
Ciljane skupine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žene na tržištu rada, poslodavci u javnom i privatnom sektoru 			
Prihvatljivi podnositelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HZZ, Lokalno partnerstvo za zapošljavanje, Nevladine udruge, Sisačko-moslavačka županija. 			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	120.000,00 €	25.000,00 €	10.000,00 €	155.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 300 brošura ▪ 1500 letaka ▪ 5 edukacija ▪ 5 motivacijskih radionica ▪ 5 objava u medijima 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izdani promotivni materijali ▪ Izrađene brošure ▪ Potpisne liste ▪ Medijski zapisи ▪ fotografije 	
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 80 žena obuhvaćeno aktivnostima ▪ Povećana zapošljivost i motiviranost ciljane skupine 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ evidencije 	
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povećana stopa zapošljivosti žena 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ statističke evidencije 	

Strateški cilj	Jednake mogućnosti i socijalna uključenost	
Mjera 2.1	Jačanje sustava podrške nezaposlenim osobama s invaliditetom	
Opis mjere	Doprinijeti povećanju razine samopouzdanja i kompetencija nezaposlenih osoba s invaliditetom na tržištu rada, te edukacija poslodavaca u privatnom i javnom sektoru i poticanje razvoja	

Aktivnosti	1) Motiviranje i edukacija ciljane skupine (nezaposlene osobe s invaliditetom) 2) Poticajne mjere i edukacija poslodavaca u javnom i privatnom sektoru 3) Poticanje razvoja civilnog društva – osnivanje udruga za osobe s invaliditetom 4) Tribine, medijske kampanje, prezentacije, promotivni materijali itd.			
Ciljane skupine	■ Nezaposlene osobe s invaliditetom			
Prihvatljivi podnositelji	■ Udruge, HZZ, javni sektor, jedinice lokalne samouprave, HGK ŽK Sisak, Obrtnička komora SMŽ, Razvojne agencije			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	75.000,00 €	15.000,00 €	5.000,00 €	95.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori	Podaci / izvori informacija		
Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kreiranje poticajnih mjer ■ Održano 5 motivacijskih radionica ■ Održano 5 edukacija za osobe s invaliditetom u svrhu povećanja njihove zapošljivosti ■ Tiskano 500 brošura ■ Tiskano 1000 letaka ■ 5 objava u medijima 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Izrađene brošure i letci ■ Potpisne liste ■ Medijski zapisi ■ fotografije 		
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Donesene 3 poticajne mjere za zapošljavanje nezaposlenih osoba s invaliditetom ■ 50 osoba s invaliditetom obuhvaćeno u aktivnostima ■ Povećana razina zapošljivosti i motiviranosti ciljane skupine 	<ul style="list-style-type: none"> ■ evidencije 		
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ stopa zapošljivosti ciljane skupine povećana 	<ul style="list-style-type: none"> ■ statističke evidencije 		

Strateški cilj	Održivost partnerstva (Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u SMŽ)
Mjera 3.1	Podrška sustavnom partnerskom istraživanju tržišta rada
Opis mjere	<p>Tržišno orijentirana ekonomija zahtijeva učestalo ispitivanje stanja i potreba tržišta rada. U takvoj ekonomiji promjene su vrlo brze i zahtijevaju istu takvu reakciju. Kako je cijela nacionalna ekonomija, pa tako i županijska, zasnovana na tržišnim mehanizmima, potrebno je barem jednom godišnje utvrditi koja zanimanja nedostaju, odnosno koja su zanimanja i vještine deficitarni.</p> <p>Dosadašnja godišnja istraživanja tržišta rada dala su zadovoljavajuće rezultate uz potrebu daljnjeg usavršavanja metodologije i jačanja partnerstva između poslodavaca, strukovnih škola i Zavoda za zapošljavanje. Osim toga se pokazalo da postoje značajne razlike između znanja i vještina koje poslodavci zahtijevaju, a nezaposlena osoba posjeduje.</p>

Aktivnosti	5) Utemeljiti stalnu radnu skupinu na partnerskim principima (poslodavci, škole, HZZ, Obrtnička komora SMŽ, HGK ŽK Sisak) 6) Redovito prilagođavanje i dopunjavanje postojećeg instrumentarija istraživanja tržišta rada 7) Provođenje ankete, obrada podataka i objavljivanje dobivenih rezultata 8) Uspostava prikladnije upisne politike u obrazovne programe			
Ciljane skupine	▪ Poslodavci, nezaposlene osobe i osobe u procesu edukacije			
Prihvativi podnositelji	▪ HZZ, strukovne škole			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	120.000,00 €	25.000,00 €	10.000,00 €	155.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori	Podaci / izvori informacija		
Output (praćenje)	▪ Redoviti godišnji izvještaj o stanju na tržištu rada na području SMŽ	▪ HZZ ▪ Županijski ured za gospodarstvo ▪ Služba za društvene djelatnosti ▪ Poslodavci		
Rezultat (praćenje)	▪ Jačanje partnerstva ▪ Bolje informacije o regionalnom tržištu rada	▪ HZZ ▪ Županijski ured za gospodarstvo ▪ Služba za društvene djelatnosti		
Utjecaj (ocjenjivanje)	▪ Broj popunjениh radnih mesta ▪ Broj zaposlenih ▪ Promjena u obrazovnim programima ▪ Prevladavanje nerazmjera u ponudi i potražnji u određenim zanimanjima na tržištu rada	▪ HZZ ▪ Županijski ured za gospodarstvo ▪ Služba za društvene djelatnosti		

Strateški cilj	Održivost partnerstva (Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u SMŽ)
Mjera 3.2	Jačanje i unapređenje usluga HZZ-a
Opis mjere	Doprinijeti unapređenju poslovnih procesa unutar HZZ-a kao osnovnog nositelja u posredovanju pri zapošljavanju nezaposlenih osoba. Zbog velikog broja nezaposlenih osoba i poslodavaca koji iskazuju potrebu za radnom snagom, potrebno je osigurati uvjete za kvalitetniji rad sa korisnicima usluga HZZ-a.
Aktivnosti	Povećati broj savjetnika u HZZ-u Unaprijediti razinu tehnološke opremljenosti (kvalitetnija oprema za rad) Osigurati odgovarajući radni prostor Permanentna edukacija zaposlenika HZZ-a Urediti obavijesni kutak za nezaposlene osobe (job club) Organizirati rad u skupinama i grupno savjetovanje za nezaposlene osobe Osnivanje ureda za poslodavce u obje područne službe Povećati samostalnost u kreiranju i provođenju mjera aktivne politike zapošljavanja Osnivanje centra za razvoj karijere

	Organiziranje izravnih susreta poslodavaca s nezaposlenim osobama			
Ciljane skupine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaposlenici HZZ-a ▪ Nezaposlene osobe ▪ Poslodavci 			
Prihvatljivi podnositelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Središnja služba HZZ-a, područne službe HZZ-a 			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	120.000,00 €	25.000,00 €	10.000,00 €	155.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30 održanih radionica za nezaposlene osobe ▪ 30 novih obavijesnih kutaka ▪ 30 novih kutaka za poslodavce ▪ 5 novih centara za razvoj karijere ▪ Godišnje izvješće o radu HZZ-a 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HZZ, SSHZZ (različiti statistički podaci) 	
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećanje broja obuhvaćenih korisnika radionica za nezaposlene osobe ▪ Povećanje broja korisnika obavijesnog kutka ▪ Povećanje broja korisnika uredu za poslodavce 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HZZ, SSHZZ (različiti statistički podaci) 	
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšan sustav pružanja usluga korisnicima ▪ Rast zaposlenosti ▪ Smanje stope nezaposlenosti 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ HZZ, SSHZZ (različiti statistički podaci) 	

Strateški cilj	Održivost partnerstva (Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u SMŽ)
Mjera 3.3	Jačanje partnerskog pristupa u sustavu profesionalnog usmjeravanja
Opis mjere	<p>Unaprijediti sustav srednjoškolskog i visokog obrazovanja tako da osoba koja dolazi na tržiste rada može odgovoriti na sve izazove koji ju čekaju.</p> <p>Doprinjeti razvoju svijesti o važnosti cjeloživotnog obrazovanja i aktivnoj ulozi u procesu stjecanja znanja</p>
Aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obaviti istraživanje o potrebama poslodavaca 2. Obaviti istraživanje o razini obrazovanja mladih nezaposlenih osoba (do 30 godina starosti) 3. Dodatno obrazovanje prilagoditi potrebama poslodavaca 4. Povezivanje potreba poslodavaca s znanjem i vještinama mladih nezaposlenih osoba
Ciljane skupine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mlade nezaposlene osobe (do 30 godina starosti)

Prihvativi podnositelji	■ POU, OK SMŽ, HGK ŽK Sisak, poslodavci, srednje škole, SMŽ, civilni sektor			
Okvirni finacijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	120.000,00 €	25.000,00 €	10.000,00 €	155.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori	Podaci / izvori informacija		
Output (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Provedeno istraživanje o potrebama poslodavaca ■ Provedeno istraživanje o obrazovanju mladih ■ Izrađene smjernice o usklađivanju obrazovnog ustava mladih sa potrebama gospodarstva ■ Razvijeni programi dodatnog osposobljavanja mladih prema potrebama poslodavaca ■ Razvijena 2 sustava <i>on the job training</i> koji se primjenjuju 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ankete ■ Potpisne liste 		
Rezultat (praćenje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Minimalno 300 poslodavaca uključeno u istraživanje ■ Minimalno 5000 mladih uključeno u istraživanje ■ Minimalno 150 mladih uključeno u <i>on the job training</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ankete ■ Potpisne liste 		
Utjecaj (ocjenjivanje)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Povećana zaposlenost mladih osoba za 7% ■ Veća uključenost poduzeća u osposobljavanje mladih ■ Kreirani konkurentni obrazovni programi za mlađe 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evidencija HZZ-a ■ Potpisne liste ■ Ankete poslodavaca 		

Strateški cilj	Jačanje sustava prikupljanja projektnih ideja i projekata spremnih za financiranje iz nacionalnih i međunarodnih fondova
Mjera 3.4	Jačanje sustava projektnih ideja i projekata spremnih za financiranje iz nacionalnih i međunarodnih fondova
Opis mjere	Doprinijeti povećanju pripremljenosti potencijalnih prijavitelja za pripremu projekata koji će se prijavljivati za dobivanje sredstava iz nacionalnih i predpristupnih fondova EU. Pridonijeti boljoj educiranosti potencijalnih prijavitelja o mogućnostima koji nude predpristupni fondovi EU.
Aktivnosti	9) Određivanje tema projektnih ideja i projekata i njihovih ciljanih skupina 10) Oblikovanje projekata uz stručnu pomoć konzultanata iz projekta Lokalno partnerstvo zapošljavanje u SMŽ (unutar projekta LPE 3) 11) Provođenje projekata

Ciljane skupine	▪ Poslodavci, nezaposlene osobe, civilni sektor			
Prihvativljivi podnositelji	▪ HZZ, Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u SMŽ, SMŽ, razvojne agencije			
Okvirni finansijski plan 1)	Izvori financiranja (procjena)			
	EU	Nacionalna/lokalna razina	Ostali	Ukupno
2011 - 1013	120.000,00 €	25.000,00 €	10.000,00 €	155.000,00 €
Praćenje i ocjenjivanje	Indikatori i podaci/ izvori informacija			
Intervencijska razina	Indikatori		Podaci / izvori informacija	
Output (praćenje)	▪		▪ HZZ ▪ SMŽ ▪ Razvojne agencije	
Rezultat (praćenje)	▪ Pripremljen izvještaj o pripremljenim projektima (izvještaj izrađen u sklopu projekta Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u SMŽ)		▪	
Utjecaj (ocjenjivanje)	▪		▪	

PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Sustav praćenja i izvještavanja nužno je uspostaviti kako bi se mogao promatrati napredak provedbe Strategije razvoja ljudskih potencijala. Ovako uspostavljen sustav ima za svoj cilj osigurati trenutnu i buduću učinkovitost upravljanja i provedbe. **Praćenje** (monitoring) je sustavno prikupljanje podataka s ciljem predstavljanja projekta i/ili napretka projekta upravljačkoj strukturi, donatorima i drugim dionicima. Operativno praćenje odnosi se na informacije prikupljene na razini pojedinačnog projekta tijekom njegove provedbe. Programsko praćenje, slično kao i strateško praćenje, odnosi se na prikupljanje izvještaja o praćenju tijekom razdoblja koje je obično povezano s duljinom razdoblja koje pokriva cijela strategija.

Izvještavanje se odnosi na povremene informacije o podacima prikupljenima putem procesa praćenja i predstavljene bitnim zainteresiranim akterima/donatorima i dionicima.

Još nema formalno usvojenog operativnog praćenja za LPZ u hrvatskim zakonskim propisima: LPZ nema neku posebnu formaliziranu funkciju u praćenju procesa provedbe, te još nije definirana ni obveza izvještavanja.

Međutim, članovi LPZ-a svjesni su potrebe uspostavljanja sustava praćenja, jer u protivnom slučaju redovni tijek informacija najvjerojatnije ne bi funkcionirao, a eventualne posljedice proizašle iz rezultata praćenja ostale bi nejasnima i nerazumljivima za sve osobe u određenim poljima djelovanja.

Ciljevi uspostavljanja sustava praćenja su :

- Omogućavanje trajne analize Strategije razvoja ljudskih potencijala i funkcioniranje karakteristika regionalnog i lokalnog tržišta rada
- Omogućavanje procesa jačanja, učenja i preusmjeravanja budućih djelovanja svih članova LPZ-a kako bi se postigla, korištenjem sporijeg i pragmatičnog pristupa, zajednička kontrola svih partnera LPZ-a provedbe Strategije razvoja ljudskih potencijala.

Podaci i informacije koji će proizaći iz sustava praćenja i evaluacije imat će važnu i presudnu ulogu za lokalne i regionalne vlasti što se tiče prilagodbe vrsta aktivnosti koje bi se mogle provoditi. Podaci koji se nalaze u Strategiji razvoja ljudskih potencijala treba sakupljati i ažurirati jednom godišnje.

Razrađeni sustav praćenja i evaluacije će donijeti Vijeće za tržište rada do kraja 2011. godine kao poseban dokument. Sustav praćenja i evaluacije treba sadržavati sljedeće:

- Definirane indikatore za svaku mjeru navedenu u Strategiji kao i opće indikatore za prioritete
- Razrađen sustav praćenja (metode praćenja) koji će sadržavati vremenske rokove
- Primjeniti isti mehanizam sakupljanja podataka koji je primjenjen prilikom izrade Strategije

U svrhu praćenja i evaluacije Strategije razvoja ljudskih potencijala, osnovat će se tijelo - Odbor za praćenje i evaluaciju Strategije razvoja ljudskih potencijala od strane Vijeća za tržište rada. To tijelo će imati zadatak provoditi evaluaciju Strategije te na temelju toga raditi izvještaj o napretku ostvarenom tijekom provedbe Strategije s obzirom na njene neposredne ciljeve i, po mogućnosti, zajedno s kvantificiranim pokazateljima rezultata i utjecaja. Na temelju tog izvješća radit će se izmjene ili dopune u Planovima rada za svaku pojedinu godinu.

PROVEDBA, INSTITUCIONALNI OKVIR

Vodeća načela na kojima se osniva institucionalni okvir postavljen za provedbu SRLJP-a imaju temelje u participativnom pristupu koji je poslužio kao nadahnuće za osnivanje Lokalnog partnerstva za zapošljavanje za Sisačko-moslavačku županiju tj.:

- progresivna integracija sa postojećim institucionalnim mehanizmima s ciljem postizanja integriranog planiranja i koordinacije, i izbjegavanja duplicitiranja;
- |
- „četveropartitnost“: a) regionalna i lokalna vlast, b) gospodarstvo i sindikati, c) glavne statutarne agencije na tržištu rada i Razvojne agencije, d) zajednica i civilno društvo (NVO, itd.) zastupljeni su u LPZ-a i trebaju igrati ulogu bitnih pokretača pozitivnih kretanja na lokalnom tržištu rada.

Članovi LPZ-a svjesni su da je kvaliteta suradnje između članova u duhu iznalaženja rješenja putem konsenzusa važan preduvjet uspješnosti.

Uspostava Lokalnog partnerstva za zapošljavanje pokušava integrirati što više skupina čije se djelovanje odražava na tržištu rada. Međutim, kako bi mogli neometano provesti Strategiju razvoja ljudskih potencijala u Sisačko-moslavačkoj županiji, neophodno je regulirati odnose partnera i definirati glavne uloge koje će svako od dogovorenih tijela imati prilikom provedbe. Kako bi provedba Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačkoj županije teška nesmetano, neophodno je urediti odnose partnera i definirati ključne uloge koje će svaka od dogovorenih tijela imati u provedbi.

Stoga su partneri Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko-moslavačke županije unaprijed uredili svoje odnose i odredili zadatke u provedbi. Na osnovi potписанog Sporazuma i daljnjih dogovora slijedeća tijela imati će ulogu u provedbi:

TIJELO	ULOGA U PROVEDBI
HZZ	Vodeći partner. Predstavnik HZZ-o ujedno je i predsjedavatelj Lokalnog partnerstva za zapošljavanje za Sisačko-moslavačku županiju i predsjedavatelj Upravnog odbora i zadužen je za sazivanje sjednica. Ova institucija biti će zadužena za pripremu projekata koji će se aplicirati za financiranje u ime LPZ-a. Predstavnik Sisačko-moslavačke županije je dopredsjednik Lokalnog partnerstva za zapošljavanje za Sisačko-moslavačku županiju.
Upravni odbor	Operativno tijelo LPZ-a. Ovo tijelo ima 7 članova i slijedeće zadatke u provedbi: analiza stanja i kretanja na lokalnom odnosno regionalnom tržištu rada, izrada i razvoj Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana, osnivanje tematskih radnih skupina u skladu s aktivnostima Strategije razvoja ljudskih potencijala i

	Akcijskog plana; odobrenje i praćenje provedbe njihovog radnog plana, praćenje i ocjena napretka provedbe Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana, osiguranje uvjeta za funkcioniranje LPZ-a, praćenje i evaluacija cijelokupnog rada LPZ-a, promocija za prihvaćanje strateških dokumenata LPZ-a na Gospodarsko-socijalnom vijeću (GSV), Partnerskim vijećima, Županijskoj skupštini i ostalim relevantnim tijelima, pokretanje inicijative za razvoj i pripremu novih projekata, prezentacija LPZ-a na lokalnoj i nacionalnoj razini.
Skupština LPZ-a,	Krovno tijelo LPZ-a . Svi članovi LPZ-a sačinjavaju Skupštinu koja donosi Strategiju RLJP-a. LPZ Sisačko-moslavačke županije trenutno sačinjava 19 članova, odnosno institucija. U provedbi Strategije RLJP-a ovo tijelo će usvajati izvješća o napretku koje predlaže Izvršni odbor LPZ-a, te usvajati aktivnosti priopćavanja i objavljivanja informacija.
Tematske radne skupine	Izvršni odbor može osnovati Radne skupine. Izvršni odbor svojom odlukom utvrđuje sastav, djelokrug i ovlast svake Radne skupine. Radne skupine razmatraju otvorena pitanja, daju mišljenje i prijedloge o značajnim pitanjima iz njihovog djelokruga Upravnog odbora. U Lokalnom partnerstvu za zapošljavanje u Sisačko-moslavačkoj osnovane su slijedeće TRS-e: zapošljavanje, obrazovanje i gospodarstvo.
Tehničko tajništvo	Tajništvo LPZ-a obavlja sve organizacijske i administrativno-tehničke poslove za potrebe tijela LPZ-a. Poslove tajništva LPZ-a preuzima jedan od partnera koji u tu svrhu osigurava potrebne kadrovske, materijalne i finansijske uvjete. Za svoj rad Tajništvo odgovara Upravnom odboru LPZ-a i Skupštini. Tajništvom LPZ-a upravlja i odgovoran je za njegovo funkcioniranje tajnik/tajnica LPZ-a kojega/ju imenuje partner koji preuzima poslove tajništva. Zadatke tehničkog tajništva u Sisačko-moslavačkoj županiji obavlja Razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije SI-MO-RA.

Institucionalni okvir za provedbu SRLJP djelovati će u tri područja:

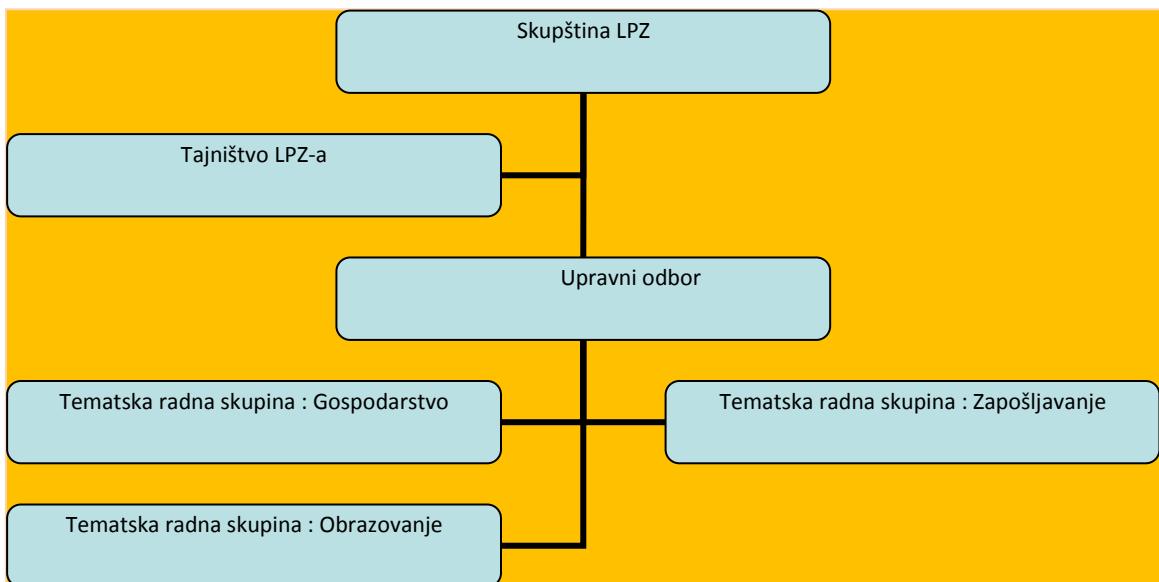
- područje politike: izravno sudjelovanje predstavnika političkih donositelja odluka u predsjedavajućim tijelima LPZ-a ojačati će savjetodavnu ulogu LPZ-a. Usvojeni Pravilnik LPZ-a dodjeljuje predsjedavajućem i njegovim/njenim zamjenicima odgovornost za cijelokupnu koordinaciju i praćenje SRLJP-a. Također, odnosi sa Županijskim partnerskim vijećem i Županijskim GSV-om ostvareni putem predstavnika LPZ-a koji sjedi i u ŽPV/ŽGSV-u i obrnuto čime će se ojačati utjecaj LPZ-a na bitne problematike zapošljavanja i tržišta rada;
- operativno područje: uloga Tehničkog tajništva LPZ-a od izuzetne je važnosti kako bi se olakšalo svakodnevno funkcioniranje aktivnosti LPZ-a. Također i uloga Županijske razvojne agencije SI-MO-RA koja je akter u Tehničkom tajništvu ima veliku važnost jer bi profesionalci i iskusni operativci koji rade u toj organizaciji trebali biti katalizator i podrška na operativnoj razini pri pripremi projektnih aplikacija, širenja informacija o mogućnostima financiranja, održavanju baze podataka, itd.
- područje velikog broja dionika: najveći broj interesnih skupina predstavljeni su u Tematskim radnim skupinama LPZ-a, u rasponu od predstavnika ciljanih zajednica ili korisnika s jedne strane, te pružatelja usluga s druge strane. Uloge dionika razlikovati će se u raznim trenucima provedbe. Također, broj partnerstava i razina dogovora oko sudjelovanja će se vjerojatno mijenjati i razvijati. Identificiran je i veliki broj drugih vanjskih dionika koji će imati svoju ulogu u provedbi projekata i aktivnosti kako bi se uravnotežili prostorni i sektoralni zahtjevi.

Institucionalni ustroj LPZ-a bi trebao raditi unutar postojećih struktura osiguravajući strateško jačanje kapaciteta tamo gdje je to neophodno, te podupirati i utjecati na izvlačenje maksimalnog potencijala lokalne vlasti i njenih partnera. Mnogo pažnje posvetilo se mobilizaciji dionika zbog središnje uloge koju će isti igrati u provedbi Strategije RLJP.

Međutim, otvaranje više vertikalnih i horizontalnih veza kojima se kanaliziraju informacije i izvori prema jasno definiranim i artikuliranim potrebama i mogućnostima stvoriti će dodanu vrijednost.

Članovi LPZ-a svjesni su, dakako, da će se izgradnja kapaciteta kao proces (i) unapređivanja vještina, (ii) poboljšavanja procedura, i (iii) organizacijskog jačanja, događati u slijedećem životnom ciklusu LPZ-a putem dobivanja sredstava (ljudskih,

financijskih, mrežnih, znanstvenih, sustavnih i kulturnih), te integrirajući ih na način koji će voditi do promjene ponašanja pojedinaca te u konačnici do učinkovitijeg djelovanja partnerskih institucija i organizacija.

PRILOZI

Prilog 1 – Statut LPZ Sisačko-moslavačke županije

Prilog 2. – Popis skraćenica

IPA 2007 – 2009
Local Partnerships for Employment – Phase 3
EuropeAid/127435/D/SER/HR

STATUT

Lokalnog partnerstva za zapošljavanje

SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Sisak , 21.01. 2011. godine

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje (u dalnjem tekstu: LPZ) Sisačko-moslavačke županije utemeljeno je Sporazumom o partnerstvu. Utemeljitelji LPZ-a, na Skupštini održanoj 21.01. 2011. godine, donijeli su

STATUT

Lokalnog partnerstva za zapošljavanje

SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

I. SVRHA I CILJEVI LPZ- a

1.

LPZ je sredstvo kojim se osigurava sudjelovanje dionika u procesu planiranja, provedbe i zagovaranja politike razvoja ljudskih potencijala doprinoseći stvaranju, razvoju, programiranju i praćenju dokumenata s navedenog područja na razini programa i projekata Sisačko-moslavačke županije.

II. SASTAV I ČLANSTVO LPZ- a

2.

Radi ostvarenja svrhe i ciljeva LPZ-a, u radu sudjeluju sljedeći partneri:

Trajanje članstva je neograničeno, a počinje danom potpisa Sporazuma o partnerstvu u LPZ-u.

Svaki partner može otkazati Sporazum o partnerstvu, u svako vrijeme i bez navođenja razloga.

3.

Članstvo u LPZ-u može biti privremeno.

Privremeni član – partner je organizacija koja na određeno vrijeme pristupa LPZ-u u svezi s pojedinim posebnim područjem ili pitanjem iz djelokruga rada LPZ-a.

III. ZADAĆE I NAČIN RADA LPZ- a

4.

Zadaće LPZ-a su:

- prepoznavanje ideja, problema i dinamike u svim gospodarskim sektorima te svih drugih pitanja koja se tiču politike zapošljavanja,
- definiranje i razvoj koordinirane Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana,
- savjetovanje o županijskom razvoju ljudskih potencijala, povezivanje s Gospodarsko-socijalnim vijećem, Partnerskim vijećem i svim ostalim zainteresiranim dionicima,
- korištenje svih dostupnih izvora u korist integrirane strategije i akcijskog plana prihvачene od strane svih članova, a temeljene na potrebama Sisačko-moslavačke županije i utvrđene formalnom obvezom – LPZ-om,
- unapređivanje koordinacije mjera vezanih za zapošljavanje sa ciljem razvijanja Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana na razini Sisačko-moslavačke županije , kao dijela i elementa za poticanje razvojne strategije,
- pokretanje vlastitih projekata na razini Sisačko-moslavačke županije i organiziranje njihove provedbe u skladu s razvojnom strategijom uz korištenje svih zakonom dopuštenih izvora financiranja,
- osiguravanje sudjelovanja svih zainteresiranih dionika u procesu planiranja i provedbe politike razvoja ljudskih potencijala,
- prezentacija i promocija LPZ-a na lokalnoj i nacionalnoj razini.

5.

NAČIN RADA LPZ-a:

Tijekom organiziranja i provedbe aktivnosti, LPZ će primjenjivati radna načela partnerstva i transparentnosti, kako na unutarnjoj tako i na vanjskoj razini.

6.

IV. MEĐUSOBNI ODNOŠI

- Temeljna načela rada LPZ-a su načelo partnerstva i suradnje te transparentnosti unutar LPZ-a, prema trećima i javnosti.
- Partnerstvo u LPZ-u je dobrovoljno.
- Svaki partner osigurava potrebne uvjete u svezi sa svojim sudjelovanjem u LPZ-u.

7.

PRAVA I OBAVEZE PARTNERA SU:

- aktivno i odgovorno sudjelovanje u aktivnostima LPZ-a prema svojim mogućnostima,
- sudjelovanje u razvijanju, provedbi, promociji, zagovaranju i evaluaciji Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana za Sisačko-moslavačke županije
- sudjelovanje u organizaciji, pripremi i razradi prijedloga projekata pod određenim Pozivima za korištenje sredstava iz EU, nacionalnih i lokalnih programa,
- osiguravanje funkcioniranja LPZ-a putem vlastitog doprinosu (mjesta za sastanke, „catering“, tehnička oprema i slično),
- razvijanje i njegovanje suradničke i partnerske klime.

8.

IZBJEGAVANJE SUKOBA INTERESA

LPZ primjenjuje "rule of incapacity" u svrhu izbjegavanja sukoba interesa svojih članova.

Svaki partner ima pravo i obvezu upozoriti na mogući sukob interesa člana LPZ-a ili njegova/njezina predstavnika, odmah po saznanju okolnosti koje su razlog možebitnog sukoba interesa.

O postojanju sukoba interesa odlučuje Upravni odbor.

U slučaju postojanja sukoba interesa, predstavnik partnera kod kojega postoji sukob interesa nema prava sudjelovanja u raspravi i odlučivanja o relevantnom predmetu.

V. TIJELA LOKALNOG PARTNERSTVA ZA ZAPOŠLJAVANJE

9.

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje na razini Sisačko-moslavačke županije djelovat će kroz sljedeća tijela:

- **Skupštinu**
- **Upravni odbor**
- **Predsjedatelja**
- **Tematske radne skupine**
- **Tajništvo.**

Skupština Lokalnog partnerstva za zapošljavanje

10.

Skupštinu čine svi partneri potpisnici Sporazuma o partnerstvu u LPZ-u.

Svaki partner ima jedan glas.

11.

Skupština Lokalnog partnerstva za zapošljavanje:

- donosi Statut, izmjene i dopune Statuta LPZ-a,
- priprema i usvaja godišnji plan rada, godišnja izvješća o radu i napretku LPZ-a,
- priprema i donosi strateške dokumente, kao što su Strategija razvoja ljudskih potencijala i Akcijski plan te ostale dokumente potrebne za funkcioniranje LPZ-a.

12.

Skupština radi na sjednicama i one su javne.

Sjednice Skupštine su:

- redovite sjednice najmanje dvaput godišnje
- sjednice na zahtjev najmanje 1/5 članova Skupštine.

13.

Sjednice Skupštine LPZ-a saziva predsjedatelj LPZ-a, a u njegovom/njezinom odsustvu – tajnik/tajnica LPZ-a.

Poziv za sjednicu Skupštine s prijedlogom dnevnog reda dostavlja se partnerima dva tjedna prije održavanja sjednice.

Partner čiji je imenovani predstavnik spriječen prisustvovati sjednici LPZ-a dužan je imenovati zamjenika.

Skupština donosi odluke javnim glasovanjem većinom nazočnih na sjednici ako ovim Statutom nije utvrđeno drukčije odlučivanje o pojedinim pitanjima. U slučaju izjednačenog broja glasova „za“ i „protiv“ predložene odluke, predsjedateljev glas je odlučujući.

14.

Sjednici Skupštine mogu nazočiti i druge osobe, čije sudjelovanje može doprinijeti radu Skupštine, temeljem obrazloženog prijedloga svakog od partnera o čemu odlučuje Upravni odbor LPZ-a. Osobe iz prethodnog stavka nemaju pravo odlučivanja.

Upravni odbor LPZ-a

15.

Upravni odbor je izvršno tijelo LPZ-a.

U skupini partnera: lokalni poslodavci, sindikalne središnjice, obrazovne ustanove i nevladine organizacije na posebnom sastanku u svojoj skupini tajnim glasovanjem biraju po jednog člana i njegovu zamjenu u Upravni odbor. Ostali partneri: imenuju po jednoga člana Upravnog odbora LPZ-a, a Sisačko-moslavačka županija ispred svojih Ureda imenuje dva člana.

Upravni odbor LPZ-a Sisačko-moslavačke županije ima 7 članova-partnera, koji između sebe tajnim glasanjem biraju predsjednika na vrijeme od jedne godine.

Predsjednik Upravnog odbora je predsjedatelj LPZ-a.

16.

Zadaće Upravnog odbora LPZ-a su:

- analiza stanja i kretanja na lokalnom odnosno regionalnom tržištu rada,
- izrada i razvoj Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana,
- osnivanje tematskih radnih skupina u skladu s aktivnostima Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana;
- odobrenje i praćenje provedbe njihovog radnog plana,
- praćenje i ocjena napretka provedbe Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana,
- osiguranje uvjeta za funkcioniranje LPZ-a,
- praćenje i evaluacija cijelokupnog rada LPZ-a,
- promocija za prihvaćanje strateških dokumenata LPZ-a na Gospodarsko-socijalnom vijeću (GSV), Partnerskim vijećima, Županijskoj skupštini i ostalim relevantnim tijelima,
- pokretanje inicijative za razvoj i pripremu novih projekata,
- prezentacija LPZ-a na lokalnoj i nacionalnoj razini.

17.

Upravni odbor radi na sjednicama koje saziva i predsjedava predsjedatelj LPZ-a.

Sjednice Upravnog odbora održavaju se:

- redovito kvartalno
- po potrebi
- na zahtjev najmanje 1/5 članova Upravnog odbora LPZ-a.

Poziv za sjednicu s prijedlogom dnevnog reda i pratećom dokumentacijom dostavljaju se članovima Upravnog odbora najkasnije tjedan dana prije održavanja sjednice.

Na rad Upravnog odbora primjenjuju se odredbe ovoga Statuta u svezi s radom Skupštine.

Predsjedatelj LPZ-a

18.

Predsjedatelj LPZ-a predstavlja i upravlja radom LPZ-a.

U slučaju odsutnosti ili spriječenosti predsjedatelja mijenja ga tajnik/ tajnica LPZ-a.

Tematske radne skupine LPZ-a

19.

Tematske radne skupine su radna tijela LPZ-a u koje se prema potrebi uključuju svi partneri LPZ-a.

Upravni odbor odlukom o osnivanju tematske radne skupine utvrđuje svrhu osnivanja odnosno zadaće, imenuje članove te utvrđuje vrijeme na koje se tematska radna skupina osniva.

Tematske radne skupine mogu biti stalne i povremene.

Radom tematskih radnih skupina rukovodi voditelj radne skupine kojega imenuje Upravni odbor.

Na rad tematskih radnih skupina primjenjuju se odredbe ovoga Statuta u svezi s radom Skupštine.

Tajništvo LPZ-a

20.

Tajništvo LPZ-a obavlja sve organizacijske i administrativno-tehničke poslove za potrebe tijela LPZ-a.

Poslove tajništva LPZ-a preuzima jedan od partnera koji u tu svrhu osigurava potrebne kadrovske, materijalne i finansijske uvjete.

Za svoj rad Tajništvo odgovara Upravnom odboru LPZ-a i Skupštini.

Tajništvom LPZ-a upravlja i odgovoran je za njegovo funkcioniranje tajnik/tajnica LPZ-a kojega/ju imenuje partner koji preuzima poslove tajništva.

21.

Na sjednicama tijela LPZ-a vodi se zapisnik.

Za vođenje zapisnika sjednica zaduženo je Tajništvo LPZ-a.

Zapisnik ima obilježe isprave kojom se potvrđuje rad i oblik rada tijela i sadrži potrebne podatke o: radu tijela na sjednici, podatke o nazočnim i nenazočnim članovima, nazočnost drugih osoba, dnevni red, odluke i zaključke koji su doneseni, koliko je članova glasovalo za pojedini prijedlog odluke odnosno zaključka, koliko protiv i koliko je suzdržanih od glasovanja, te vrijeme i mjesto održavanja sjednice.

Tajništvo LPZ-a dužno je najkasnije pet dana od dana održavanja sjednice dostaviti prijedlog zapisnika svim članovima tijela.

Članovi tijela imaju pravo dostaviti primjedbe na prijedlog zapisnika, u roku od pet dana od primitka prijedloga zapisnika.

Nakon usklađenja možebitnih primjedbi u dalnjem roku od pet dana, zapisnik potpisuju predsjedavajući sjednice i zapisničar, te konačni zapisnik dostavljaju svim članovima LPZ-a.

VI. POVJERLJIVOST INFORMACIJA

22.

Partneri LPZ-a dužni su čuvati povjerljive informacije koje su saznali tijekom svog članstva u LPZ-u Sisačko-moslavačke županije kao poslovnu tajnu.

VII. Završne odredbe

23.

Za tumačenje ovoga Statuta ovlaštena je Skupština LPZ-a Sisačko-moslavačke županije.

24.

Ovaj Statut stupa na snagu danom donošenja.

Sisak, 21. 01. 2011.

Popis skraćenica – Strategija za razvoj ljudskih potencijala u SMŽ

Redni broj	Skraćenica	Objašnjenje
1.	CARDS	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation / EU program finansijske potpore procesu stabilizacije i pridruživanja
2.	DZS	Državni zavod za statistiku
3.	ESF	European Social Fund / Europski socijalni fond
4.	EU	Europska unija
5.	EUR	Euro – novčana jedinica
6.	GSV	Gospodarsko socijalno vijeće
7.	HGK ŽK Sisak	Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Sisak
8.	HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
9.	IPA	Instrument for Pre-acceesion Assistance / Instrument za prepristupnu pomoć
10.	IT	Information Technology / Informacijska tehnologija
11.	JLS	Jedinica lokalne samouprave
12.	LPZ	Lokalno partnerstvo za zapošljavanje
13.	MINGORP	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
14.	MZOŠ	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
15.	NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
16.	NVO	Nevladine organizacije
17.	OK SMŽ	Obrtnička komora Sisačko-moslavačke županije
18.	POU	Pučko otvoreno učilište
19.	PS	Područna služba
20.	PTSP	Post traumatski stresni poremećaj
21.	OSI	Osobe s invaliditetom
22.	RH	Republika Hrvatska
23.	ROP	Regionalni operativni program
24.	RVTR	Regionalno vijeće tržišta rada
25.	SIMORA	Sisačko-moslavačka razvojna agencija
26.	SMŽ	Sisačko-moslavačka županija
27.	SS HZZ	Stručna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
28.	SWOT	Strengths, weaknesses, opportunities, threats / Snage, slabosti, prilike, prijetnje
29.	USD	United States dollar / Američki dolar
30.	ZZJZ SMŽ	Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije

Europsku uniju čini 27 država članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i subbine. Zajedno su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja zadržavajući pritom kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

Ovaj projekt financira Europska unija.
Projekt provodi Gesellschaft für
Versicherungswissenschaft und -gestaltung e.V. (GVG)